

Korintliqlargha «2»

Rosul Pawlus Korint shehiridiki jamaetke yozgan ikkinchi mektup

¹Xudaning iradisi bilan békitilgen, Mesih Eysaning rosuli menki Pawlus we qérindash bolghan Timotiydin Korint shehiride turuwatqan, Xudaning jamaitige we shuningdek pütkül Axaya ölkisidiki barliq muqeddes bendilerge salam!■ ² Atimiz Xuda hem Reb Eysa Mesihtin silerge méhir-shepqet we xatirjemlik bolghay!■

³Rebbimiz Eysa Mesihning Atisi, rehimdillilarning igisi Ata, barliq righbet-tesellining Igisi bolghan Xudagha teshekkür-medhiye oqulghay!■

⁴ Biz uchrighan herqandaq japa-musheqqette U bizge righbet-teselli bériwatidu, shuning bilen biz Xuda teripidin righbetlendürülgen bolup U yetküzgen righbet-teselli bilen herqandaq bashqa japa-musheqqetke uchrighanlarga righbet-teselli béreleydighan bolduq.■ ⁵ Chünki, Mesihning azab-oqubetliri biz terepke éship tashqandek, Mesih arqiliq bolghan righbet-

■ **1:1** Fil. 1:1. ■ **1:2** Rim. 1:7; 1Kor. 1:3; Ef. 1:2; 1Pét. 1:2.

■ **1:3** Ef. 1:3; 1Pét. 1:3. ■ **1:4** 2Kor. 7:6.

tesellimizmu éship tashidu. □ ■ 6-7 Emma biz japa-musheqqette qalsaqmu bu silerning righbet-teselli we nijat tépishinglar üçün bolidu; bular silerning biz tartqan azab-oqubetlerge oxshash azab-oqubetlerge chidishinglar bilen silerdimu hasil qilinidu; biz righbet-teselli tapsaqmu u silerning righbet-teselliringlar we nijatinglar üçün bolidu; shunga bizning silerge baghligan ümidimiz musthekemdur; chünki siler azab-oqubetlerdin ortaq nésiwilik bolsanglar, oxshashla righbet-tesellidin ortaq

□ 1:5 «Mesihning azab-oqubetliri biz terepke éship tashqandek, Mesih arqiliq bolghan righbet-tesellimizmu éship tashidu» — «Mesihning azab-oqubetliri» bolsa belkim Pawlus we buraderlirining Mesihge baghlan'ghanliqi tüpeylidin uchrighan ziyankeshlikni körsitidu. Emma Pawlus bu ishlarni Xudadin kelgen, birxil imtiyaz we beriket süpitide qaraydu. «Filippiliqlargha» bolghan «qoshumche söz»imizde «Mesihning azablrigha bolghan sirdash-hemdemlik» toghruluq sözimiznimu körüng. ■ 1:5 Zeb. 34:19; 94:19.

nésiwilik bolisiler dep bilimiz. □ ■ 8 Chünki, i qérindashlar, silerning Asiyada duch kelgen japa-musheqqettin xewersiz yürüşünlarni xalimaymiz; u waqitlarda biz chidighusiz éghir bésimgha duch kelduq, hetta hayatning özidin ümid üzgüdek bolghaniduq. ■ 9 Emma özimizge emes, belki ölgenlerni tirildürgüchi Xudagha tayinishimiz üçhün qelbimizde ölümge mehkum qilin'ghandek yürettuq. □ ■ 10 U bizni bundaq dehshetlik bir ölümdin qutquzghan we hazir qutquzmaqta, we bizni yenila qutquzidu, dep uninggha ümid baghliduq; ■ 11 silermu buningda hem biz üçhün dua-tilawetler bilen medet bériwatisiler; shundaq qilip talay ademlerning wasitisi arqiliq bizge körsitilgen iltipat tüpeylidin talay ademler *Xudagha* rehmetler éytidighan bolidu. ■

□ **1:6-7** «Emma **biz japa-musheqqette qalsaqmu bu silerning righbet-teselli we nijat tépishinglar üçhün bolidu; bular silerning biz tartqan azab-oqubetlerge oxshash azab-oqubetlerge chidishinglar bilen silerdimu hasil qilinidu**» — rosul Pawlus herdaim özi tartqan azab-oqubetler bashqilarda teselli-righbet we nijat hasil qilidu, dep qaraydu. Shuning bilen u daim azab-oqubetlerni birxil bext we imtiyaz süpitide raziliq bilen qobul qilatti. «Filippiliqlargha» bolghan «qoshumche söz»imizde «Mesihning azabirigha bolghan sirdash-hemdemlik» toghruluq sözimiznimu körüng. «**biz righbet-teselli tapsaqmu u silerning righbet-teselliringlar we nijatinglar üçhün bolidu**» — mushu sözler bezi kona köchürmilerde tépilmaydu. «**shunga bizning silerge baghlihan ümidimiz mustehkemdur**» — rosul, Korintiki qérindashlirim azab-oqubetni körsila, belkim étiqadtin tanidu, dégen ensireshtin xaliy boldum, démekchi. ■ **1:6-7** 2Kor. 4:17. ■ **1:8** Ros. 19:23. □ **1:9** «Emma özimizge emes,...» — bashqa birxil terjimisi: «Derweqe, özimizge emes...». ■ **1:9** Yer. 17:5, 7. ■ **1:10** 1Kor. 15:31. ■ **1:11** Rim. 15:30; 2Kor. 4:15; Fil. 1:19.

Pawlusning ziyaretni keynige sürüshi

¹² Chünki pexrimiz, yeni wijdanimizning guwahliqi shuki, Xudaning aldida sap niyetler we semimiylik bilen (insaniy paraset bilen emes, belki Xudaning méhir-shepqiti bilen) biz bu dunyagha nisbeten we bolupmu silerge nisbeten özimizni tutuwalidighan bolduq. ¹³⁻¹⁴ Chünki silerge yazghinimiz oquyalaydighan we tonup yételeydighandin bashqa héch nerse emes; lékin men silerning bizni qismen tonup yetkinglar boyiche Reb Eysaning künide siler bizning pexrimiz bolidighininglardek bizlernimu silerning pexringlar bolidu dep bizni toluq tonup yétishinglarni ümid qilimen. □ ¹⁵ Shuning bilen mushundaq ishenchte bolup men eslide ikkinchi qétim silerge méhir-shepqetni yetküzüshke awwal silerning qéshinglarga barmaqchidim; □ ■ ¹⁶ yeni, qéshinglardin Makédoniyege ötüp,

□ **1:13-14** «Chünki silerge yazghinimiz oquyalaydighan we tonup yételeydighandin bashqa héch nerse emes; lékin men silerning bizni qismen tonup yetkinglar boyiche Reb Eysaning künide siler bizning pexrimiz bolidighininglardek bizlernimu silerning pexringlar bolidu dep bizni toluq tonup yétishinglarni ümid qilimen» — Korintliqlarning köpinchisining Pawlus we Timotiyni chüshenmigen yerliri tola idi. Mushu yerde Pawlus özining «ulardin musteqil» tekebbur adem emeslikini ulargha körsitip righbetlendüridu. Pawlus özini ularning dua-tilawetlirige éhtiyajliq, deydu (12). Shunga «Reb Eysaning küni» (dunyagha qaytish küni)de ularning Pawlus hem Timotiya bolghan töhpisi körülidu (démek, shu künide «bizlermu silerning pexringlar bolimiz»). □ **1:15** «awwal silerning qéshinglarga barmaqchidim» — «awwal» belkim «Makédoniyagha bérishtin awwal» dégen menide (16-ayet, «1Kor.» 16:5-6, «2Kor.» 2:12ni körüng). ■ **1:15** 1Kor. 16:5.

andin Makédoniyedin yene qéshinglarga kélishni, shundaqla siler teripinglardin Yehudiye ölkisige uzitilishimni ümid qilghanidim. ¹⁷ Mende

shundaq niyet bolghanda, men uni yéniklik bilen qarar qilghanmu? Men niyet qilghanda, mende «etlik» kishilerdikidek: birdem «berheq, berheq» we birdem «yaq, yaq» déyish barmu? □

¹⁸ Emma Öz sözide turghinidek, bizning silerge éytqan sözimiz birdem «berheq» we birdem «yaq» bolmaydu; ■ ¹⁹ Chünki biz (men we Silwanus we Timotiy)ning aranglarda jakarlighinimiz — Xudaning Oghli, Eysa Mesih, birdem «berheq» we

birdem «yaq» emestur; belki Uningda «berheq»la bardur. □ ²⁰ Chünki Xudaning qanchilik wediliri bolushidin qet'iynezer, ular Uningda «berheq»tur, we biz arqiliq Uningdimu Xudagha shan-sherep keltüridighan «Amin» bardur. □ ²¹ Emdi bizlerni

□ **1:17** «Mende **shundaq niyet bolghanda, men uni yéniklik bilen qarar qilghanmu?**» — Pawlusning bu oy-niyiti emelge ashurulmighanidi. Shunga Korintliqlarning beziliri uni «tutami yoq adem» dep eyibleytti. «men **niyet qilghanda, mende «etlik» kishilerdikidek: birdem «berheq, berheq» we birdem «yaq, yaq» déyish barmu?**» — ««etlik» kishilerdikidek» dégen néme menisi? «Etlik» bolsa insanlarning adette ishenchlik emeslikini, ulargha tayanmasliq kéreklikini, ularning qarghularche ish qilidighanliqini körsitidu. «Rimliqlargha»diki «et» toghruluq «kirish söz»imizni körüng. ■ **1:18** Mat. 5:37; Yaq. 5:12. □ **1:19** «Silwanus» — shübhisizki, Injildiki bashqa yerlerde «Silas» sheklide uchraydu (mesilen, «Ros.» 18:5). □ **1:20** «Chünki Xudaning qanchilik wediliri bolushidin qet'iynezer, ular Uningda «berheq»tur, we biz arqiliq Uningdimu Xudagha shan-sherep keltüridighan «Amin» bardur» — «Amin» dégen söz duagha, melum arzu-tilekke yaki melum wez-telimgé «Shundaq bolghay, Xudayim!», «Qoshuldum!» dégen menini bildüridu.

siler bilan bille Mesihde ching turghuzghuchi bolghini hem bizni mesihligini bolsa Xudador.

□ ²² U yene üstimizge möhür bésip, qelbimizge Öz Rohini «kapalet» bolushqa ata qildi. □ ■

Rosul Pawlusning ularni yoqlap bérishini kéchiktürgenlikining sewebi

²³ Emma Xudani öz jénimgha guwahchi bolushqa chaqirimenki, Korintqa téxi barmighanliqimning sewebi könglunqlarni ayash üçün idi. ■

²⁴ Hergiz özimizni iman-étiqadinglar üstige

□ **1:21 «bizlerni siler bilan bille Mesihde ching turghuzghuchi bolghini hem bizni mesihligini bolsa Xudador»** — «mesihlinish» yaki «mesih qilinish»ning umumiy menisini chüshinish üçün Tewrat «Yesh.» 61:1diki izahatni we «Tebirler»nimu körüng. Reb Eysa Mesih xizmitini ada qilish üçün Muqeddes Roh bilen «mesih qilinip» kücheytigendek, herbir étiqadchi oxshashla Muqeddes Rohni qobul qilghinida, Xuda bizge tapshurghan xizmetni ada qilish üçün Uning Rohi (Muqeddes Roh) bilenmu «mesih qilinidu», shundaqla Rohta kücheytigén bolidu. □ **1:22 «U yene üstimizge möhür bésip...»** — (Muqeddes Roh bilen) «möhür bésish» toghruluq «Efesusluqlargha»diki «qoshumche söz»imizni körüng. Muqeddes Rohning Özi Xudaning Özige tewe bolghan ademlirining üstige: «Méningkidur» dep basqan igidarchiliq möhüridir. **«qelbimizge Öz Rohini «kapalet» bolushqa ata qildi»** — «Öz Rohi» grék tilida peqet «Roh» bilen ipadilinidu. «Kapalet» toghruluq: — bu ayet töwendiki heqiqetlerni körsitidu: — (1) ishen'güchilerning «toluq miras»ni igiliwalghuche, Muqeddes Roh herbir ishen'gen ademning qelbide turup uninggha bu mirasini tétitip, wujudida mirasning heqiqet ikenlikini ispatlap béridu. (2) yene kélip, Muqeddes Rohning ishen'güchining qelbide turghanliqining özi uning kelgüside bu mirasqa choqum érishidighanliqigha Xudaning Öz kapalitidur. ■ **1:22** Rim. 8:16; 2Kor. 5:5; Ef. 1:13; 4:30. ■ **1:23** Rim. 1:9; 9:1; 2Kor. 11:31; Gal. 1:20; Fil. 1:8; 1Tés. 2:5; 1Tim. 5:21; 2Tim. 4:1.

höküm sürgüchilermiz, démek, belki silerning shad-xuramliqlinglarni ashurushqa silerge hemkarlashquchilarmiz; chünki siler étiqad arqiliqla mezmot turisiler. ■

2

¹ Lékin men ichimde, qéshinglarga barsam yene azar élip barmaymen dégen qarargha keldim. □ ² Chünki eger men silerge azar bersem, méning tüpeylimdin azar yégenlerdin bashqa qaysibiri méni shadlanduralisun? ³ Men esli méni shadlandurushi tégishlik bolghanlardin eksiche azar yep qalmay dégen meqsette shu xetni yazdim; chünki méning shadliqim siler hemminglarningmu shadliqidur dep siler hemminglarga ishench baghlidim. □ ■ ⁴ Chünki eslide özüm éghir azab ichide qelbimdiki derd-elimdin köp köz yashlirimni tökküzüp turup silerge shu xetni yazghanidim; meqsitim silerge azar bérish emes, belki silerge chongqur

■ **1:24** 1Pét. 5:3. □ **2:1** «lékin men ichimde, qéshinglarga barsam yene azar élip barmaymen dégen qarargha keldim» — bu jümlidin körimizki, Pawlusning ikkinchi qétim ularning yénigha bérishi ikkila terepke éghir, azarliq ish idi. «Ichimde ... qarargha keldim» dégen söz belkim peqet ularni dep emes, belkim «özümgimu azabliq bolmisun» dep shundaq qarar qildim, dep puritidu. □ **2:3** «Men esli méni shadlandurushi tégishlik bolghanlardin eksiche azar yep qalmay dégen meqsette ushbu xetni yazdim» — «shu xet» bolsa «kirish söz»imizde éytqinimizdek, «Korintliqlargha (1)» emes, belki uningdin kéyinki yene bir xetni körsitidu. ■ **2:3** 2Kor. 8:22; Gal. 5:10.

baghlan'ghan, éship tashqan muhebbitimni bilishinglar üçhün idi.

Gunahkarni qaytidin qobul qilish

⁵ Emma birersi azar yetküzgen bolsa, uning azar yetküzgini men emes deymen, u belki melum derijide (bu ishni ziyade éghir qilghum yoq) hemminglarga azar yetküzdi. ⁶ Bundaq ademning köpinchinglar teripidin tenbihlen'gini yéterliktur; □ ■ ⁷ Shunga hazir eksiche, siler uninggha méhir-shepqet körsitip righbet-teselli bérishinglarga toghra kélidu; bolmisa bundaq bir kishi belkim ghayet zor derd-elemdin özini yoqitishimu mumkin. ⁸ Shunga men silerge uninggha muhebbitinglarni ispatlashinglarni jékileymen. ⁹ Shu xétimni yene bir meqsette, yeni silerning hemme ishlarda itaetmen yaki itaetmen emeslikinglarni sinap bilishim üçhün yazdim. □ ¹⁰ Lékin siler qaysibirini melum ish üçhün kechürüm qilghan bolsanglar, menmu hem uni shundaq qilghan bolimen; menmu melum bir ishni kechürüm qilghinimda (birer

□ **2:6** «Bundaq **ademning köpinchinglar teripidin tenbihlen'gini yéterliktur**» — bezi alimlar «bundaq adem»ni Pawlus birinchi xétide alahide eyibligen kishi («1Kor.» 5-bab) dep qaraydu. Bizningche bolsa u kényinki, köp ademlerge «azar bergen», «ziyan-zexmet qilghuchi» yene bir kishi idi (7:12 we «kirish söz»imiznimu körüng). ■ **2:6** 1Kor. 5:3. □ **2:9** «**Shu xétimni yene bir meqsette, yeni silerning hemme ishlarda itaetmen yaki itaetmen emeslikinglarni sinap bilishim üçhün yazdim**» — «hemme ishlarda itaetmen yaki itaetmen emeslikinglar»: Pawlus ularning özige itaetmen bolushi emes, belki Xudaning uning arqiliq kelgen sözige itaetmen bolushini xalaytti, elwette.

ishni kechürüm qilghan bolsam), men silerni dep Mesihning huzurida shundaq qildim. □

¹¹ Shuning bilen Sheytan bizdin héch üstünlükke érishelmeydu; chünki biz uning hiyle-mikirliridin bixewer emesimiz. □

¹² Emdi Mesihning xush xewirini jakarlashqa Troas shehirige kelginimde we shundaqla Reb teripidin *purset* ishiki manga échilghini bilen, □ ■ ¹³ qérindishim Titusni tapalmighinim tüpeylidin rohim aram tapmidi; shuning bilen men shu yerdikiler bilen xoshliship, Makédoniyege seper aldim. □ ¹⁴ Emma bizni Mesihde hemishe tentene bilen ghalibane

□ **2:10** «menmu melum bir ishni kechürüm qilghinimda ... men silerni dep Mesihning huzurida shundaq qildim» — «Mesihning huzurida»: bashqa birxil terjimisi «Mesihning wujudida» yaki «Mesihning shexsiyitide» (démek, Mesihning ornida yaki Mesihning namida). Buning we terjimimizning menisi arisida chong perq yoq. □ **2:11** «Shuning bilen Sheytan bizdin héch üstünlükke érishelmeydu; chünki biz uning hiyle-mikirliridin bixewer emesimiz» — bu ayet toghruluq «qoshumche söz»imizni körüng.

□ **2:12** «shundaqla Reb teripidin *purset* ishiki manga échilghini bilen...» — grék tilida «shundaqla Rebde *purset* ishiki manga échilghini bilen...». ■ **2:12** Ros. 16:8.

□ **2:13** «qérindishim Titusni tapalmighinim tüpeylidin rohim aram tapmidi; shuning bilen men shu yerdikiler bilen xoshliship, Makédoniyege seper aldim» — zor mumkinchiliki barki, Titus Korinttiki qérindashlarning xewirini élip kelmekchi bolghan, lékin téxi Troasqa kelmigenliki üçün, Korintliqlarning ghémini yewatqan Pawlus Troasta turghinida köngli aram tapmidi. Gerche xush xewerni jakarlashqa «*purset* ishiki échilghan» bolsimu, u uningdin (waqtinche) paydilanmay Korintliqlarning xewirini biliwélish üçün Titusni izdep u yerdin ketti. Bir yildin keyinmu Troastiki bu «*purset* ishiki» téxi ochuq turghan bolsa kérek («Ros.» 20:6).

bashlaydighan, biz arqiliq her yerde Özige dost tartquchi xushpuraqni chachquchi Xudagha teshekkür! □ ■ ¹⁵ Chünki biz Xudagha yetküzüliwatqan Mesihning xushpuriqidurmiz, hem qutquzuluwatqanlar arisida hem halaketke kétéwatqanlar arisida shundaqmiz; ¹⁶ kényinkilerge ölümge bolghan ölümning puriqi, aldinqilargha hayatliqqa bolghan hayatliqning puriqidurmiz; emdi mushundaq ishlarning höddisidin kim chiqalaydu? □ ■ ¹⁷ Chünki biz köp kishilarning qilghinidek Xudaning kalam-sözini soda-sétiq ishi qilmaymiz; eksiche biz semimiyluk bilen Xuda aldida Xudadin *ewetilgenler* süpitide Mesihde sözleymiz.

3

Yéngi ehding xizmetkarliri

¹ Biz yene özimizni tewsiye qilghili turuwatamduq? Yaki bashqa bezilerge kérek

□ **2:14** «Emma **bizni Mesihde hemishe tentene bilen ghalibane bashlaydighan... Xudagha teshekkür!**» — «ghalibane bashlaydighan» grék tilidiki bu söz adette serdar yaki padishah zeper quchqan qoshunini shereplik, tentenilik yürüshte öz yurtigha bashlaydighanliqini ipadileydu. ■ **2:14** Kol. 1:27. □ **2:16** «kényinkilerge **ölümge bolghan ölümning puriqi, aldinqilargha hayatliqqa bolghan hayatliqning puriqidurmiz**» — buning menisi belkim shundaqki: — «halaketke kétéwatqanlar» bolsa, «rohiy ölüm»de turidu; ularning shu xeterlik ehwalini Xudaning ademliri ulargha puritidu; menggülük hayatliqni tépiwatqanlarga bolsa, Xudaning ademliri ulargha menggülük hayatning xushbuyini, heqiqet ikenlikini özining hayat-turmushi arqiliq puritip bildüridu. ■ **2:16** Luqa 2:34.

bolghandek, silerge yézilgan yaki siler yazghan tewsiyina-miler bizge kérekmu? ■ ² Siler özün-glar bizning tewsiyina-mimizdursiler; qelbimizde pütülgen, her insan'gha tonush bolghan we oqulidighan. □ ³ Silerning biz teripimizdin perwish qilin'ghan, Mesihning mektupi ikenlikinglar ayan boldi (bu mektup siyah bilen emes, belki tirik Xudaning Rohi bilen yézilghan; tash taxtaylarga emes, belki qelbning etlik taxtaylirigha pütüklüktur). □ ■ ⁴ Emdi bizning Mesih arqiliq Xudagha qaraydighan shunche zor ishenchimiz bar; ⁵ özimizni birernersini qilghudek iqtidarimiz bar dep chaghlighinimiz yoqtur; iqtidarliqimiz bolsa belki Xudadindur.

⁶ U bizni yéngi ehding xizmetkarliri bolushqa iqtidarliq qildi; bu ehde pütüklük söz-jümlilerge emes, belki Rohqa asaslan'ghan. Chünki pütüklük söz-jümliler ademni öltüridu; lékin

■ **3:1** 2Kor. 5:12; 10:8.

□ **3:2** «Siler özün-glar bizning tewsiyina-mimizdursiler, qelbimizde pütülgen, her insan'gha tonush bolghan we oqulidighan» — démek, Korint-tiki étiqadchilarning nijatni yéngi qobul qilghan waqtida mutleq özgerilgen yéngi yürüş-turushliri Pawlusning ejrining her ademge körünerlik bolghan méwisi, uning heqiqiy rosul ikenlikige ispat idi. □ **3:3** «Silerning biz teripimizdin perwish qilin'ghan, Mesihning mektupi ikenlikinglar» — «perwish qilin'ghan» yaki «yetküzülidighan, yollan'ghan». grék tilida «köyünüp béqilghan» yaki «xizmiti qilin'ghan». «bu mektup siyah bilen emes, belki tirik Xudaning Rohi bilen yézilghan; tash taxtaylarga emes, belki qelbning etlik taxtaylirigha pütüklüktur» — oqurmenlarning éside barki, Musa peyghemberge chühürülgen qanun «tash taxta-lar»gha pütüklük idi. Mushu yerdiki «etlik» selbiy menide emes, belkim «yumshaq, qattiq bolmighan», «tash»ning eksini bildüridu.

■ **3:3** Mis. 24:12; 34:1; Yer. 31:33; Ez. 11:19; 36:26; Ibr. 8:10.

Roh bolsa ademge hayat keltüridu. □ ■ 7 Emma söz-jümliler bilen tashlarga oyulghan, ölüm keltüridighan xizmet shan-sherep bilen bolghan we shundaqla Israillar Musaning yüzide julalan'ghan shan-shereptin yüzige közlrini tikip qariyalmighan yerde (gerche shu shan-sherep hazir emeldin qaldurulghan bolsimu), □ ■ 8 Roh bilen yürgüzüldighan xizmet téximu shan-shereplik bolmamdu? 9 Chünki ademning gunahini békitidighan xizmet shereplik bolghan yerde, insanni heqqaniy qilidighan xizmetning sheripi téximu éship tashmamdu!? 10 Chünki eslide shan-shereplik bolghan ishning hazirqi ghayet zor shan-shereplik ishning aldida héchqandaq shan-shereplikliki yoqtur; 11 chünki emeldin qaldurulghan ish eslide shan-sherep bilen keltürülgen yerde, hazir ornini basqan ish téximu

□ 3:6 «U bizni yéngi ehding xizmetkarliri bolushqa iqtidarliq qildi; bu ehde pütüklük söz-jümlilerge emes, belki Rohqa asasan'ghan» — mushu ayettiki «pütüklük söz-jümliler» Musagha chüshürülgen qanunni, yeni «kona ehde»ni körsitidu; «Roh» bolsa Xudaning Muqeddes Rohini körsitidu, elwette. «Yéngi ehde» toghruluq «Yer.» 31:31-34 we «Yeremiya»diki «qoshumche söz»ni körüng. «Chünki pütüklük söz-jümliler ademni öltüridu; lékin Roh bolsa ademge hayat keltüridu» — bu sözlarning toluq menisini chüshinish üçün «Rim.» 3:19-23, 7-bab we 8:1-16ni körüng. «Roh» Xudaning Rohi, elwette. ■ 3:6 2Kor. 5:18; Ibr. 8:6, 8.

□ 3:7 «Israillar Musaning yüzide julalan'ghan shan-shereptin yüzige közlrini tikip qariyalmighan yerde» — bu weqe «Mis.» 34:29-35de xatirilen'gen. «(gerche shu shan-sherep hazir emeldin qaldurulghan bolsimu)» — bashqa birxil terjimisi «gerche shu nur asta-asta yoqiliwatqan bolsimu». Pawlus bu ikki bisliq sözlerni belkim etey ishletken, shunga ikkila terjimisi belkim toghridur. ■ 3:7 Mis. 24:12; 34:1,30; Qan. 10:1.

shan-shereplik bolidu. □ 12 Bizde shunche zor shundaq bir ümid bolghaniken, biz tolimu yüreklik bolimiz. □ 13 Biz Israillarni emeldin qaldurulidighan *ehdining* parlaq nurigha közini tikip qarashning aqiwitige uchrup ketmisun dep yüzige chümperde tartiwalghan Musagha oxshimaymiz. □ ■ 14 Emma ularning oy-köngülliri qadaqlashqanidi; chünki bögün'ge qeder kona ehdini oqughinida mushu chümperde éliwétilmey keldi; chünki peqet Mesihde bolghandila u élip tashliwétilidu. □ ■ 15 Emma bögün'ge qeder, Musaning yazmiliri oqulghinida shu chümperde yenila qelbini yépiwalmaqta. 16 Emma herkim Rebge qarap burulsa, chümperde élip tashlinidu.

□ **3:11** «chünki emeldin qaldurulghan ish eslide shan-sherep bilen keltürülgen yerde,...» — «emeldin qaldurulghan ish» yaki «ajizlap yoqiliwatqan ish». □ **3:12** «biz tolimu yüreklik bolimiz» — yaki «biz jasaretlik sözleyemiz». □ **3:13** «emeldin qaldurulidighan ehde» — «kona ehde»ning «emeldin qaldurulghanliqi»ni toluqraq chüshinish üçün «Rim.» 3:19-4:25, 7:7-8:4, «Gal.» 1:2-4:7ni oqung). Bashqa birxil terjimisi «öchüp kétiwatqan ehde...». «emeldin qaldurulidighan ehdining parlaq nurigha közini tikip qarashning aqiwitige uchrup ketmisun dep...» — «qarashning aqiwiti» — biz bu sözni shu menide chüshinimizki, kona ehde (Musa peyghemberge chüshürülgen qanun) astida, insanning gunahqa patqan haliti pash qilin'ghachqa, Xudaning shan-sheripige biwasite qarashning aqiwiti ölüm bolatti. «Mis.» 34:34ni körüng. ■ **3:13** Mis. 34:35; Rim. 10:4. □ **3:14** «chünki bögün'ge qeder kona ehdini oqughinida mushu chümperde éliwétilmey keldi...» — «kona ehde» mushu yerde, bolupmu Musa peyghemberge chüshürülgen qanunni, yeni Tewratning «Yaritilish»tin «Qanun sherhi»giche bolghan besh qismini körsitidu. ■ **3:14** Yesh. 6:10; Ez. 12:2; Mat. 13:11; Ros. 28:26; Rim. 11:8.

■ 17 Emma Reb shu Rohtur; we Rebning Rohi qeyerde bolsa, shu yerde hörlük bolidu. □ ■

18 We biz hemmimizning yüzimiz chümperdisiz halda Rebning shan-sheripige qarighinida, Uning oxshash süritide bolushqa Roh bolghan Reb teripidin shan-sherep üstige shan-sherep qoshulup özgertilmektimiz. □ ■

4

Pawlusning jamaetlarning xizmitide bolghan chidamliq, sewr-taqetliki — Xizmette chidamliq

1 Shunga Xuda bizge rehim-shepget körsetkendek, bu xizmet bizge amanet qilin'ghaniken, biz bel qoywetmeymiz; 2 emdilikte shermendilikke ait yoshurun ishlarni tashlap, ne aldamchiliqta mangmay, ne Xudaning sözini burmilimay, belki heqiqetni eynen ayan qilish bilen Xuda aldida durusluqimizni her ademning wijdanigha körsitimiz. ■ 3 Emma xush xewirimiz chümkelgen bolsimu, u halak boluwatqanlarga nisbeten chümkeldi; ■ 4 Chünki Xudaning süret-obrazi

■ 3:16 Mat. 13:11; Rim. 11:23; 1Kor. 2:10. □ 3:17 «Emma **Reb shu rohtur**» — «Roh» bolsa Xudaning Muqeddes Rohi», yeni «yéngi ehde» arqiliq menggülük hayatni élip kélidighan Rohni körsitidu.

■ 3:17 Yuh. 4:24. □ 3:18 «Biz **hemmimizning yüzimiz chümperdisiz halda Rebning shan-sheripige qarighinida, Uning oxshash süritide bolushqa Roh bolghan Reb teripidin shan-sherep üstige shan-sherep qoshulup özgertilmektimiz**» — «oxshash süriti» (yaki «oxshash süret-obrazi») — Reb Eysaning Özining süriti. ■ 3:18 1Kor. 13:12; 2Kor. 5:7. ■ 4:2 2Kor. 2:17; 2Kor. 6:4 ■ 4:3 2Kor. 2:15; 2Tés. 2:10.

bolghan Mesihning shan-sheripi toghrisidiki xush xewerning nuri ularning üstide yorumisun dep, bu zamanning ilahi étiqadsizlarning oy-zéhinlirini kor qildi. □ ■ ⁵ Chünki biz özimizni emes, belki Mesih Eysani Reb, shuningdek özimizni Eysa üçün silerning xizmetkaringlar dep élan qilimiz. □ ■ ⁶ Chünki «qarangghuluqtin nur yorusun» dep buyrughan Xuda, Mesihning didaridin Özining shan-sheripini tonutushqa bolghan yoruqluqning *biz arqiliq* chéchilishi üçün, bizning qelbimizni yorutqandur. ■

Menggülük shan-sherepning zor wezni

⁷ Emma qudretning ghayet zorluqi bizdin emes, belki Xudadin bolghanliqi körünsun dep bu göherge sapal idishlarda qachilaqliq halda igidarliq qilimiz. □ ■ ⁸ Mana biz herterepte qistilip qalduq, emma yenjilmiduq; temtirep qalduq, emma ümidsizlenmiduq; ⁹ ziyankeshlikke uchrawatimiz, emma hemdemsiz qalmiduq; yiqitilduq, emma halak bolmiduq; ¹⁰ Eysaning hayati ténimizde ayan qilinsun dep, herdaim

□ **4:4** «**bu zamanning ilahi étiqadsizlarning oy-zéhinlirini kor qildi**» — «bu zamanning ilahi» Sheytan, Iblis. ■ **4:4** Yesh. 6:10; Yuh. 12:40; 14:9. Fil. 2:6. Kol. 1:15. Ibr. 1:3. □ **4:5** «**biz özimizni emes, belki Mesih Eysani Reb, shuningdek özimizni Eysa üçün silerning xizmetkaringlar dep élan qilimiz**» — «xizmetkarlar» mushu yerde grék tilida «qullar» déyilidu. Démek, özini (herxil sewbler bilen) bashqa birsining xizmitide bolushqa satqan kishiler. ■ **4:6** Yar. 1:3; 2Pét. 1:19. □ **4:7** «**...bu göherge sapal idishlarda qachilaqliq halda igidarliq qilimiz**» — «sapal idishlar» bolsa étiqadchilarning öz ajiz wujud-tenliri, elwette. ■ **4:7** 1Kor. 2:5; 2Kor. 5:1.

ténimizde Eysaning ölümünü kôtürüp yürimiz. □ ■
 11 Chünki Eysaning hayati ölidighan etlirimizde ayan qilinsun üçün, tirik qalghan bizler herdaim ölümge tapshurulmaqtimiz. □ ■ 12 Shuning bilen bizde ölüm ishlewatidu, emma hayat silerde ishlewatidu. □ 13 We «Men ishendim, shunga söz qildim» dep yézilghandikidek iman-ishenchtiki rohqa ige bolup, bizmu ishenduq we shuning bilen söz qilimiz; □ ■ 14 chünki Reb Eysani tirildürgen Xuda bizni Eysa bilen birge tirildüridu, shundaqla bizni siler bilen birge Öz aldigha hazir qilidu, dep bilimiz. ■ 15 Chünki *bu* hemme ishlar siler üçündürki, téximu köp kishilerning wujudida éship tashquche béghishlan'ghan méhir-shepset sewebidin köp kishilerningmu Xudani ulughlap éytqan teshekkürliri éship tashidu. ■ 16 Shunga biz

□ **4:10** «Eysaning hayati ténimizde ayan qilinsun dep, herdaim ténimizde Eysaning ölümünü kôtürüp yürimiz» — «Eysaning ölümünü kôtürüş» dégenlik belkim rosullar daim azap-oqubetni tartqanliqi, daim öltürülüşning xewpide turuwatqanliqini körsitidu. Emma bu bayanni yene hemme étiqadchi üçün muhim rohiy prinsip dégili bolidu. 11-ayetni körüng. ■ **4:10** Rim. 8:17; Gal. 6:17; Fil. 3:10; 2Tim. 2:11,12; 1Pét. 4:13. □ **4:11** «chünki Eysaning hayati ölidighan etlirimizde ayan qilinsun üçün, tirik qalghan bizler herdaim ölümge tapshurulmaqtimiz» — «ölümge tapshurulmaqtimiz» — Xuda teripidin, elwette. ■ **4:11** Zeb. 44:22; Mat. 5:11; Rim. 8:36; 1Kor. 4:9; 15:49; Kol. 3:4. □ **4:12** «Shuning bilen bizde ölüm ishlewatidu, emma hayat silerde ishlewatidu» — mushu muhim prinsip toghruluq «qoshumche söz»imizni körüng. □ **4:13** «Men ishendim, shunga söz qildim» — «Zeb.» 116:10. «iman-ishenchtiki rohqa ige bolup, bizmu ishenduq we shuning bilen söz qilimiz» — «söz qilimiz» — démek, xush xewerni jakarlaymiz. ■ **4:13** Zeb. 116:10. ■ **4:14** Rim. 8:11; 1Kor. 6:14. ■ **4:15** 2Kor. 1:11.

bel qoyuwetmeymiz; gerche tashqi insanliqimiz solashsimu, derheqiqet ichki insanliqimiz künden-kün'ge yéngilanmaqta. □ 17 Chünki bizning bir deqiqilik we yénik japa-musheqqetlirimiz biz üçhün éship tashqan, menggülik, zor wezinlik shan-sherepni hasil qilidu. ■ 18 Shunga biz körün'gen ishlargha emes, belki körünmes ishlargha köz tikimiz; chünki körün'gen ishlar waqitliq, emma körünmes ishlar menggüliktur.

5

Körüşh sézimi bilen emes, belki iman-ishench bilen yashash

1 Chünki bu zémin'gha tewe öyimiz, yeni bu chédirimiz yoqitilsimu, Xuda teripidin bolghan, insan qoli bilen yasalmighan bir öy, yeni asmanlarda ebediy bir makanimiz bardur dep bilimiz. ■ 2 Emdi bu *kona öyimizde* turghinimizda asmandiki öyimizni kiyiwélishqa zor intizar bilen ah urmaqtimiz. ■ 3 (berheq, *asmandiki öyimizni* kiyiwalsaq yalingach qalmaymiz). ■ 4 Chünki mushu chédirda turghinimizda, éghirchiliqta ah urmaqtimiz; bu bizning yalingachlinishni xalighinimiz emes, belki kiyindürülüşni, yeni

□ 4:16 «gerche **tashqi insanliqimiz solashsimu, derheqiqet ichki insanliqimiz künden-kün'ge yéngilanmaqta**» — «tashqi insanliqimiz» ademning jan-ténini, «ichki insanliqimiz» ademning qelb-rohini, ichki dunyasini körsitidu. Grék tilida «tashqi insanimiz» we «ichki insanimiz» déyilidu. ■ 4:17 Zeb. 30:5; Mat. 5:12; Rim. 8:18; 1Yuh. 3:2. ■ 5:1 2Kor. 4:7. ■ 5:2 Rim. 8:23. ■ 5:3 Weh. 3:18; 16:15.

bizde ölidighan néme bolsa, uning hayat teripidin yutulushini xalaymiz. ■ ⁵ Emdi bizni del mushu ishqa teyyarlighuchi bolsa Xudadur; U bizge «kapalet» bolghan Öz Rohinimu ata qildi. □ ■ ⁶ Shuning bilen biz hemishe yureklik bolimiz; hemde ténimizde makan tutqinimizda Rebdin néri bolghan musapir bolimiz dep bilimiz ⁷ (chünki biz körüş sezimi bilen emes, étiqad bilen mangimiz); ■ ⁸ biz yureklik bolup, shuningdek tendin néri bolup Reb bilen bille bir makanda bolushqa téximu xursenmiz. ⁹ Shuning bilen, meyli tende bolayli, tendin néri bolayli, uni xursen qilishni istek-nishan qilip intilimiz. ¹⁰ Chünki tende qilghan emellirimizni, yaxshiliq bolsun, yamanliq bolsun, herbirimizge qayturulushi üçün Mesihning soraq texti aldida hazir bolushimiz lazim bolidu. ■ ¹¹ Shuning bilen Rebning dehshitini bilgenlikimiz üçün, insanlarni ishendürüşke tirishimiz; lékin biz Xudagha ochuq-ashkarimiz, shuningdek silerning wijdaninglardimu ashkare

■ **5:4** Rim. 8:11; 1Kor. 15:53. □ **5:5** «U bizge «kapalet» bolghan Öz Rohinimu ata qildi» — «Öz Rohi» grék tilida peqet «Roh» bilen ipadilinidu. «Kapalet» toghruluq 1:22diki izahatni körüng. ■ **5:5** Rim. 8:16; 2Kor. 1:22; Ef. 1:13; 4:30. ■ **5:7** 1Kor. 13:12; 2Kor. 3:18. ■ **5:10** Zeb. 62:12; Yer. 17:10; 32:19; Mat. 16:27; 25:32; Rim. 2:6; 14:10,12; 1Kor. 3:8; Gal. 6:5; Weh. 2:23; 22:12.

tonulsaq dep ümid qilimen. □

Inaqliqqa keltürüş xizmiti

¹² Biz hazir özimizni qaytidin silerge tewsiye qilghinimiz yoq, belki peqet silerde qelbdiki ishlardin emes, tashqi qiyapettin pexirlinidighanlarga bergüdek jawab bolsun dep, silerge bizlardin pexirlinish imkaniyatini yaritip bériwatimiz. □ ■ ¹³ Chünki ich-ichimizge sigmay qalghan bolsaqmu Xuda aldida shundaq bolduq, salmaq bolsaqmu siler üçün shundaq

-
- **5:11** «biz Xudagha ochuq-ashkarimiz, shuningdek silerning wijdaninglardimu ashkare tonulsaq dep ümid qilimen» — «Xudagha ochuq-ashkarimiz, shuningdek silerning wijdaninglardimu ashkare tonulsaq». Démek, Pawlus we bashqa rosullar dunyadikikilerge anche tonush emes, ularning heqiqiy salahiyiti, ularda bolghan Mesihning Muqeddes Rohimu dunyadikikilerge anche tonush emes, shunga ulargha Mesihning her ademni soraqqa tartidighanliqi toghruluq ishendürüşning zörüiyiti bar. Lékin Xuda bizni obdan bilidu we (siler Xudaning ademliri bolghandin kéyin) silermu bizni obdan chüshensenglar kérek, deydu.
- **5:12** «...tashqi qiyapettin pexirlinidighanlarga bergüdek jawab bolsun dep, silerge bizlardin pexirlinish imkaniyatini yaritip bériwatimiz» — «tashqi qiyapitidin pexirlinidighanlar bergüdek jawab bolsun dep...» — Pawlus hazir Korinttiki jamaette körün'gen «saxta rosullar»ni tilgha élip, özi üstidin erz qilghan bu kishilerge jawab bérish üçün Korinttiki qérindashlarga özining we hemkarlirining xizmetlirining rohiy mahiyatini azraq ashkarilap körsetmekchi. ■ **5:12** 2Kor. 3:1; 10:8.

bolimiz. □ 14 Chünki Mesihning muhebbiti bizni *shundaq qilishqa* ündeydu; chünki biz birsi hemmeylen üçhün öldi, shunga hemmeylennimu öldi, dep hésablaymiz. □ 15 We U hemmeylenni dep öldi, buningdin meqset, hayat bolghanlar özliri üçhün emes, belki ularni dep ölüp tirilgüchi üçhün yashishi üçhündür.■

16 Shuning bilen biz buningdin kéyin héchkimni insanlarche tonumaymiz; hetta biz Mesihni insanlarche tonughan bolsaq, buningdin kéyin uni yene shundaq tonumaymiz. □ ■

17 Shunga emdi birsi Mesihde bolsa, u yéngi bir yaratilghuchidur! Kona ishlar ötüp, mana, hemme

□ 5:13 «Chünki ich-ichimizge sighmay qalghan bolsaqmu Xuda aldida shundaq bolduq, salmaq bolsaqmu siler üçhün shundaq bolimiz» — munu ayette Pawlus, shühbisizki, (yuqirida étylghandek) awwal özining we qérindashlarning «qelbdiki ishlar», yeni eng ehmiyetlik ishlar toghruluq sözleydu. U kéyinrek «körünüş»tiki ishlarining, yeni «tashqi qiyapet»ning ishlarigha ötidu. Emeliyette «ich-ichimizge sighmay qalghan bolush» Xudaning zor ulughluqi, éship tashqan shapaitige qarap insanning xushalliqtin bolghan normal inkasi bolush kérekghu, deymiz. Emma bashqa kishiler beribir xush xewerni anglishi kérek, shuningdek öz xushalliqimizgha hay bérip, ular üçhün «salmaq» bolushimizmu kérek. □ 5:14 «birsi hemmeylen üçhün öldi» — Mesihni körsitidu. «chünki biz birsi hemmeylen üçhün öldi, shunga hemmeylennimu öldi, dep hésablaymiz» — bu ajayib ayet toghruluq «qoshumche söz»imizni körüng. ■ 5:15 Rim. 14:7; Gal. 2:20; 1Tés. 5:10; 1Pét. 4:2. □ 5:16 «hetta biz Mesihni insanlarche tonughan bolsaq...» — «insanlarche» grék tilida «etler boyiche». «shuning bilen biz buningdin kéyin héchkimni insanlarche tonumaymiz; hetta biz Mesihni insanlarche tonughan bolsaq, buningdin kéyin uni yene shundaq tonumaymiz» — bu ajayib ayet toghruluqmu «qoshumche söz»imizni körüng. ■ 5:16 Mat. 12:50; Yuh. 15:14; Gal. 5:6; 6:15; Kol. 3:11.

ish yéngi boldi! ■ 18 We barliq ishlar Xudadindur; U bizni Mesih arqiliq Özige inaqlashturdi, shundaqla bizge inaqlashturush xizmitini tapshurdi: — □ ■ 19 démek, Xuda Mesihde ademlarning itaetsizlikirini ularning eyibi bilen hésablashmay, alemni Özige inaqlashturdi; shuningdek bizge inaqlashturush xewirini amanet qilip tapshurdi. ■ 20 Shunga xuddi Xuda biz arqiliq *ademlerdin inaqliqqa kélishni* ötün'ginidek, biz Mesihke wakaliten elchilerdurmiz; Mesihning ornida «Xudagha inaqlashturulghaysiler!» dep ötünimiz. ■ 21 Gunahqa héch tonush bolmighan kishini Xuda bizni dep gunahning özi qildi; meqsiti shuki, bizning Uningda Xudaning heqqaniyliqi bolushimiz üçündür. □ ■

6

Xudaningjapa-musheqqet tartquchi elchiliri bolush

¹ Emdi *Xudaning* hemkarliri süpitide silerdin Uning méhir-shepquitini qobul qilip turup uni bikargha ketküzmenglar dep ötünimiz ■ ² (chünki

■ 5:17 Yesh. 43:18; Weh. 21:5. □ 5:18 «we **barliq ishlar Xudadindur**» — yaki «we bu barliq ishlar Xudadindur». ■ 5:18

Kol. 1:20; 1Yuh. 2:2; 4:10. ■ 5:19 Rim. 3:24,25; Kol. 1:20.

■ 5:20 2Kor. 3:6. □ 5:21 «**gunahqa héch tonush bolmighan kishi**» — Mesih. «meqsiti **shuki, bizning Uningda Xudaning heqqaniyliqi bolushimiz üçündür**» — «Uningda» — Mesihde, elwette. ■ 5:21 Yesh. 53:9,12; Rim. 8:3; Gal. 3:13; 1Pét. 2:22; 1Yuh. 3:5. ■ 6:1 1Kor. 3:9; Ibr. 12:15.

u: «Shapaet körsitilidighan bir peyette duayingni ijabet qilishni békitkenmen, nijat-qutulush yetküzülidighan bir künide Men sanga yardemde bolushumni békitkenmen» — dédi. Mana, hazir bolsa «shapaet körsitilidighan yaxshi peyt»; mana, hazir «nijat-qutulush küni»dur!).□ ■ ³ *Rebning* xizmitige dagh keltürülmisun dep héchqandaq ishta héchkimning imanigha tosalghuluq qilmaymiz;■ ⁴ belki herbir ishta özimizni Xudaning xizmetkarliri süpitide nemune qilip yürimiz; zor chidamliq bilen, jebir-zulumlarda, japamusheqqetlerde, bésim-qistaqlarda,■ ⁵ kamcha yarilirida, zindanlarda, qozghilang-topilanglar ichide, éghir méhnetlerde, tüneshlerde, roza tutushlarda,□ ⁶ pakliq bilen, bilimler bilen, sewrtaqetlik bilen, méhribanliqlar bilen, Muqeddes Roh bilen, saxtiliqsiz méhir-muhebbet bilen, ⁷ heqiqetning söz-kalami bilen, Xudaning küch-qudriti bilen, heqqaniyliqning ong-sol qollardiki qoralliri bilen,□ ⁸ hem izzet-shöhrette hem haqaret ichide, töhmet hem teriplinishler ichide *özimizni Xudaning xizmekarliri süpitide namayan qilduq*; yalghanchilar dep qaralghan bolsaqmu semimiy-sadiq bolup, ⁹ namsiz bolduq-yu, emma meshhormiz; öley dep qalduq-yu, emma mana,

□ **6:2** «shapaet körsitilidighan **bir peyette duayingni ijabet qilishni békitkenmen, nijat-qutulush yetküzülidighan bir künide men sanga yardemde bolushumni békitkenmen**» — «Yesh.» 49:8.

■ **6:2** Yesh. 49:8.

■ **6:3** Rim. 14:13; 1Kor. 10:32.

■ **6:4**

1Kor. 4:1; 2Kor. 11:23.

□ **6:5** «*tüneshlerde*» — démek «tünep dua qilishlarda». Bashqa birxil terjimisi «uyqusizliqlarda».

□ **6:7** «...heqqaniyliqning **ong-sol qollardiki qoralliri bilen...**» — belkim zerb qilidighan hem qoghdaydighan rohiy qorallarni körsitidu.

hayatturmiz; terbiyide jazalanduq-yu, emma ölümge mehkum qilinmiduq; □ ■ 10 derd-elem tarttuq-yu, emma daim shad-xuramliqta turimiz; namrat bolghinimiz bilen, emma köp ademlerni bay qilghuchimiz; héchnémimiz yoq bolghini bilen, emma hemmige igidarmiz.□

11 Silerge ochuq-yoruq sözliduq, ey Korintliqlar, bizning baghrimiz silerge keng échildi! □

12 Siler biz tereptin qisilghan emes, lékin öz ich-baghringlarning tarliqidin qisilisiler; 13 emdi adil almashturushta bolup — (öz perzentlirimge sözligendek sözleymen) — baghringlarni bizgimu keng échinglar.■

Qaranghuluqqa hemrah bolmanglar

14 Étiqadsizlar bilen bir boyunturuqqa chétilip tengsizlikte bolmanglar; chünki heqqaniylik we qebihlik otturisida qandaqmu ortaqliq

□ **6:9** «namsiz bolduq-yu, emma meshhormiz» — dunyadiki «meshhor»lardin bolmisimu, lékin Xuda, perishtiler we jamaetler teripidin meshhordur, dégen menide dep qaraymiz. «**terbiyide jazalanduq-yu, emma ölümge mehkum qilinmiduq**» — «terbiyide jazalanduq-yu...» dégenlik bashqa bir terjimisi «derre-qamcha yéduq-yu ...». Bu muhim söz toghruluq «qoshumche söz»imizni körüng. ■ **6:9** Zeb. 118:18; Yesh. 26:19. □ **6:10**

«**namrat bolghinimiz bilen, emma köp ademlerni bay qilghuchimiz; héchnémimiz yoq bolghini bilen, emma hemmige igidarmiz**» — «namrat bolghinimiz bilen,... héchnémimiz yoq bolghini bilen,...» — Pawlus we bashqa rosullar bu dunyaning közqarishidin qarighanda shundaq körün'gen bolsimu, ular hergiz özlirini undaq hésablimaydu, belki özlirini heqiqiy baylar (menggülük bayliqlargha ige) dep sanaytti. □ **6:11** «**Silerge ochuq-yoruq sözliduq, ey Korintliqlar,...**» — grék tilida «Aghzimiz silerge ochuq, i Korintliqlar,...». ■ **6:13** 1Kor. 4:14.

bolsun? Yoruqluqning qarangghuluq bilan qandaq hemrahliqi bolsun? □ ■ 15 Mesihning Bérial bilan néme inaqliqi bolsun? Ishen'güchining ishenmigüchi bilan qandaq ortaq nésiwisi bolsun? □ 16 Xudaning ibadetxanisining butlar bilan qandaq birliki bolsun? Chünki siler tirik Xudaning ibadetxanisidursiler — Xudaning: «Men ularda turimen, ularning arisida yürimen; ularning Xudasi bolimen we ular Méning xelqim bolidu» déginidek *siler Uning ibadetxanisidursiler*; □ ■ 17 Shuning üçhün «Ularning arisidin chiqip kétinglar, Manga ayrilinglar», — deydu Reb, — «héch napak nersige tegküchi bolmanglar»,

□ **6:14** «Étiqadsizlar **bilén bir boyunturuqqa chétilip tengsizlikte bolmanglar**» — «Qan.» 22:10de «Éshek we kalini bir boyunturuqqa teng qoshmanglar» déyilidu. Tengsizlik bolghachqa, ishen'gen adem we ishenmigen adem teng yük tartmaydu, hetta bir-biridin bashqa yönülüşke tartidu. Bu sözler peqet nikahqıla baghliq emes, türlük ehwallarda étiqadsiz adem bilén «hemboyunturuq» bolush chong chataqlarni chiqiridu, dégenliktur. «...heqqaniylik we qebihlik otturisida qandaqmu ortaqliq bolsun?» — «qebihlik» grék tilida «qanunsizlik», emma bu «qanun» hökümetningki emes, Xudaning heqqaniy teleplirini körsitidu. ■ **6:14** Qan. 7:2; 1Sam. 5:1, 2; 1Pad. 8:21; 1Kor. 5:9; 10:21; Ef. 5:11 □ **6:15** «Mesihning Bérial bilén néme inaqliqi bolsun?» — «Bérial» dégenning ibranii tilidiki menisi «erzimes, osal» bolup, Sheytanning yene bir ismi bolidu. □ **6:16** «Men ularda turimen, ularning arisida yürimen; ularning Xudasi bolimen we ular Méning xelqim bolidu» — «Law.» 26:12 we «Yer.» 28:32, «Ez.» 32:27ni körüng. ■ **6:16** Mis. 29:45; Law. 26:11-12; Yer. 32:38; Ez. 37:27; 1Kor. 3:16; 6:19; 10:7, 14; Ef. 2:21; Ibr. 3:6; 1Pét. 2:5

«shundila Men silerni qobul qilimen», □ ■ 18 we: «Men silerge Ata bolimen, siler Manga oghul-qizlirim bolisiler» — deydu Hemmige Qadir bolghan Reb. □ ■

7

¹ Emdi bu wedilerge muyesser bolghandin kéyin, i söyümlükler, özimizni etlerdiki hem rohtiki herxil paskiniliqtin tazilap, Xudaning qorqunchida özimizde *ayan qilin'ghan* pak-muqeddeslikni kamaletke yetküzeyli.

Bizni qobul qilghaysiler!

² Bizni qobul qilghaysiler! Biz héchkimge ziyanzexmet yetküzmiduq, héchkimni nabut qilmiduq, héchkimdin paydilanmiduq. □ ³ Mushularni dep, silerni eyblimekchi emesmen; chünki men yuqirida éytqinimdek, siler qelbimizdidursilerki, biz siler bilen bille ölüshke, siler bilen bille yashashqa teyyarmiz. ■ ⁴ Silerge baghligghan ishenchim zor; silerdin bolghan pexrim zor;

□ **6:17** «Ularning arisidin chiqip kétinglar, manga ayrilinglar... héch napak nersige tegküchi bolmanglar» — «Yesh.» 52:11ni körüng. Eslide bu sözler Israilgha Babil impériyesidiki keyp-sapa we butpereslikni tashlap chiqishi üçün éytilghan. «shundila Men silerni qobul qilimen» — «Ez.» 20:41ni körüng. ■ **6:17** Yesh. 52:11; Ez. 20:34,41; Weh. 18:4. □ **6:18** «Men silerge Ata bolimen, siler Manga oghul-qizlirim bolisiler» — Tewrat, «2Sam.» 7:14, «Yesh.» 43:6, «Yer.» 31:9ni körüng. ■ **6:18** 2Sam. 7:8,14 □ **7:2** «...héchkimni nabut qilmiduq» — belkim hem iqtisadiy jehettin hem étiqad jehetidin éytilidu. ■ **7:3** 2Kor. 6:11,12,13.

shuning üçhün righbet-tesellige tolduruldum, barliq japa-müşkülchilikirimizde xushalliqim éship tashti.■

⁵ Chünki berheq, Makédoniyege kirginimizdimu etlirimiz héch aram tapalmay, hertereptin qisilip qalduq; sirtimizda jédel-küreshler, ichimizde qorqunchlar bar idi.■ ⁶ Emma chüshkünlerge righbet-teselli bergüchi Xuda bizge Titusning kélishi arqiliq righbet-teselli berdi;■ ⁷ tapqan righbet-tesellimiz peqet uning kélishi arqiliqla emes, belki uning silerdin tapqan righbet-tesellisi arqiliqmu boldi; chünki u silerning *bizge* zariqip telmürgininglarni, silerning hesritinglarni, silerning manga bolghan qizghin ghemxorluqunglarni éytip berdi; shuning bilen men téximu xushallandim.□ ⁸ Chünki gerche men silerni xétim bilen azablihan bolsammu, men hazir uningdin pushayman qilmaymen; lékin eslide men shu xétimning silerni azablihanini körüp pushayman qilghanidim (emeliyette, silerning azablinishinglar qisqighine bir mezgilla bolghan). ⁹ Emma hazir shadlinimen — azablan'ghininglardin emes, belki shu azabning silerni towa qildurghanliqidin shadlinimen; chünki silerning azablinishinglar Xudaning

■ **7:4** Mat. 5:12; Ros. 5:41; Fil. 2:17; Kol. 1:24. ■ **7:5**

Ros. 16:19,23.

■ **7:6** 2Kor. 1:4.

□ **7:7** «**chünki u silerning bizge zariqip telmürgininglarni... éytip berdi**» — «silerning bizge zariqip telmürgininglar» dégen sözlerde «bizge» dégeni kirgüzduq. Ularning «zariqip telmürgini» Xudagha bolushimu mumkin idi. «silerning **hesritinglarni, silerning manga bolghan qizghin ghemxorluqunglarni...**» — Korintliqlarning hesretliri qatarliqlar rosul Pawlusning ilgiriki bir xétidiki eyibni (2:4) qobul qilghanliqi tüpeylidin idi.

yolida idi; shuning bilan siler bizdin héch ziyan tartmidinglar. ¹⁰ Chünki Xudaning yolida bolghan azab-qayghu ademni hergiz pushayman qilmaydighan nijatqa bashlaydighan towigha élip baridu; emma bu dunyadiki azab-qayghu ademni ölümge élip baridu. ■ ¹¹ Chünki mana, del mushu ish, yeni Xudaning yolida azablinishinglar, silerge shunche köp estayidilliq, özliringlarni eyibtin neqeder xalas qilish, shunche köp ghezep, shunche köp qorqunch, shunche köp teqezzarliq, shunche köp qizghinliq we jazalashqa shunche teyyar bolushni élip keldi! Siler bu ishning her teripide özünqlarning eyibtin xalas bolushunglarni ispatlidinglar.□

¹² Emdi silerge *shu* xetni yazghan bolsammu, u xetni ziyan-zexmet qilghuchi kishi üçün emes, yaki ziyan-zexmet qilin'ghuchi kishi üçün emes, belki Xuda aldida bizge bolghan könglünglardiki qizghinliqning aranglarda ayan bolushi üçün yazdim. □ ¹³ Bu sewebtin biz righbet-tesellige

■ **7:10** 2Sam. 12:13; Mat. 26:75; Luqa 18:13. □ **7:11** «Xudaning yolida azablinishinglar... silerge...shunche köp ghezep, shunche köp qorqunch, ... élip keldi!» — mushu yerde «ghezep» bolsa belkim gunah sadir qilghan kishining qilmishigha, shundaqla özlirining bu ishta jawabkar emeslikige qaritilghanidi. «Shunche köp qorqunch» bolsa Xudadin bolghan qorqunch. «jazalashqa shunche shunche teyyar bolush» — öz gunahida ching turup towa qilishni ret qilghan qérindashlarni jamaettin chiqiriwétishni körsitidu. □ **7:12** «belki Xuda aldida bizge bolghan könglünglardiki qizghinliqning aranglarda ayan bolushi üçün yazdim» — bashqa bir köchürmisi boyiche «belki bizning Xuda aldida silerge bolghan qizghinliqimizning ayan bolushi üçün yazdim». Emma keyinki ayetlerni (13-16) we 8:7ni körgende, biz alghan köchürmisi toghridur.

érishtuq. We righbet-tessellimiz üstige biz Titusning xushalliqi tüpeylidin téximu zor shadlanduq; chünki uning rohi siler teripinglardin yéngilandi. ¹⁴ Chünki men siler toghrangelarda birer ishta pexirlinip maxtighan bolsam, u ishta héch xijil qaldurulmidim; belki silerge éytqanlirimizning hemmisi heqiqet bolghinidek, bizning Titusqa silerni pexirlinip maxtishimizmu heqiqet bolup ispatlandi. ¹⁵ U silerning itaetmenliklarni, silerning uningdin qandaq eymen'gen we titrigen halda uni qarshi alghininglarni esliginide, uning silerge baghligan ich-baghridiki muhebbetliri téximu éship tashidu. ¹⁶ Men silerge herbir ishta ishenchim kamil bolghanliqidin shadlinimen.

8

Muqeddes bendiler üçün iane qilish

¹ Emma, i qérindashlar, biz silerge Xudaning Makédoniyediki jamaetlerge béghishligan méhirshepquitini ayan qilmaqchimiz; ² ular zor éghir japa-musheqqette sinalghinida, qattiq namrat ehwalda éship tashqan shadliqi bilen ularning ochuq qolluqining bayliqi urghup chiqti; ³ chünki ularning küchining bariche, hetta küchidin artuq xeyr-saxawet qilghanliqigha özüm guwah. Ular ixtiyari bilen shundaq qilip, ⁴ bizdin muqeddes bendilerge shu yademde bolushning bextige we shériklikige muyesser bolushni qattiq ötündi; ⁵ shundaq qilip, ular kütkinimizdek

■ **8:4** Ros. 11:29; Rim. 15:26; 1Kor. 16:2; 2Kor. 9:1.

emes, ümid qilghinimizdin éship özlirini awwal Rebge, andin Xudaning iradisi bilen bizgimu béghishlidi; ⁶ shunga, Titus silerde *bu* méhribanliqni bashlighaniken, biz Titustin silerni buninggha nésipdash qilip uni ada qilishqa ötündüq.

⁷ Emma siler her terepte, yeni ishenchte, sözde, bilimde, toluq estayidilliqta hem bizge bolghan méhir-muhebbitinglarda ewzel bolghininglardek, mushu méhirlik ishtimu özünglarni ewzel körsitinglar. □ ⁸ Men bu gep bilen silerge buyruq qilmaqchi emesmen, belki bashqilarning qizghinliqi arqiliq muhebbitinglarning heqiqiylikini ispatlimaqchimen. ⁹ Chünki siler Rebbimiz Eysa Mesihning méhir-shepkitini bilisiler — gerche u bay bolsimu, silerni dep yoqsul boldiki, siler uning yoqsulluqi arqiliq béyitisiler. ¹⁰ Men bu toghruluq pikrimni otturigha qoyimen — bu silerge paydiliq, chünki siler aldinqi yilila iane qilishqa we shuninggha irade baghlashta yaxshi bashlidinglar. □

¹¹ Emdi hazir uni ada qilinglar; qizghin irade baghlighininglardek, bar dunyayinglar bilen shu ishqa emel qilinglar. ¹² Chünki *xeyr-saxawetke* bel baghlighuchigha nisbeten, sowghining Xudagha yarighudek bolushi qolida yoqqa

□ **8:7** «bizge **bolghan méhir-muhebbitinglarda...**» — bashqa bir köchürülmide: «bizning silerge bolghan méhir-muhebbitimizde...» déyilidu (bu köchürme toghra bolsa menisi belkim: «bizning silerge bolghan méhir-muhebbitimizdin ilham-teselli alghanliqinglar»ni körsetse kérek). □ **8:10** «siler **aldinqi yilila iane qilishqa we shuninggha irade baghlashta yaxshi bashlidinglar**» — «1Kor.» 16:2ni körüng.

emes, belki qolida barigha baghliqtur. ■
 13 Chünki bu bashqilarning yükini yéniklitimen dep, özünqlarni qiynanglar déginim emes, 14 belki silerde artuq bolghini hazirche ularning kem yérini toldurghinidek, *künlerning biride* ularda artuq bolghini silerning kem yéringlarni tolduridu; shuning bilen tenglishidu. 15 Xuddi *muqeddes yazmilarda*: «Köp yighqanlarningkidin éship qalmidi, az yighqanlarningmu kemlik qilmidi» dep yézilghandek bolghay. □ ■

Titusning we xizmetdashlirining wezipisi

16 Emma Titusning qelbigе silerge bolghan köyümümge oxshash köyümni salghan Xudagha teshekkürler bolghay; 17 chünki u derheqiqet bizning iltimasimizni qobul qilghini bilen, özining silerge küchlük köyümi bolghachqa, u özlükidin yéninglarga bardi; 18 emma biz uninggha barliq jamaetler arisida xush xewer xizmitide teriplen'gen qérindashni hemrah qilip ewettuq; 19 shuningdek u peqet shu tereptila emes, belki jamaetler teripidin bu xeyrlik ishta bizge hemseper bolushqa talliwélin'ghanidi. Emdi biz bu xeyr-saxawetni bolsa, Rebning shan-sheripini hem yardemdiki qizghinliqimizni körsitish üçün uni yetküzüsh xizmitide bolimiz; 20 shundaq qilip biz bu mol sowghini mes'ul bolup yetküzüshte herqandaq ademning bizning üstimizdin töhmet qilmasliqi üçün éhtiyat qilimiz. 21 Chünki biz

■ 8:12 Pend. 3:28; Mat. 12:43; Luqa 21:3; 1Pét. 4:10.

□ 8:15 «Köp yighqanlarningkidin éship qalmidi, az yighqanlarningmu kemlik qilmidi» — «Mis.» 16:18. ■ 8:15 Mis. 16:18.

peqet Rebning aldidila emes, belki insnlarning kz aldidimu ishimizni durus qilishqa kngl blp kliwatimiz. □ ■ 22 Biz yene ular bilen bille kp ishlarda intayin estayidilliqi nurghun qtim ispatlan'ghan qrindashni ewetmekchimiz; hazir uning silerge baghlighan zor ishenchi tüpeylidin uning intayin estayidilliqi tximu kchlik boldi. 23 Titus toghruluq soallar bolsa u mning hemrahim we xizmitinglarda bolghan hemkarimdur; bashqa ikki qrindashimiz bolsa, ular jamaetlarning elchiliri, Mesihning shan-sheripidur. 24 Shunga, jamaetlarning kz aldida muhebbitinglarning ispatini, shundaqla bizning silerdin pexirlinishlirimizning bikar emeslikini ulargha krsitinglar.

9

Sowni teyyarlash — sxiy bolushqa ndesh

1 Chünki muqeddes bendilarning bu yarem xizmiti toghruluq silerge yene yzishimning hajiti yoq.■ 2 Chünki men silerning bu ishqa qattiq bel baghlighininglarni bilimen; men bu toghruluq: Axayadikiler tken yildin bri xeyr-sediqe brishke teyyar turuwatidu, dep Makdoniyediki *qrindashlarga* pexirlinip maxtap kelmektimen, shuning bilen silerning

□ **8:21** «Chünki biz peqet Rebning aldidila emes, belki insnlarning kz aldidimu ishimizni durus qilishqa köngül bölüp kliwatimiz» — Tewrat, «Pend.» 3:4ni körüng. ■ **8:21** Rim. 12:17.

■ **9:1** Ros. 11:29; Rim. 15:26; 1Kor. 16:2; 2Kor. 8:4.

qizghinliqlinglar ularning köpinchisining xeyr-sediqe bérishige turtke boldi. □ ³ Lékin qérindashlarni ewetishtiki meqsitim silerning toghranglarda pexirlinip maxtishimning bu ishlarda bihude ish bolup qalmasliqi, silerning déginimdek teyyar bolup turushunglar üçündür. □ ⁴ Mubada Makédoniyedikiler men bilen bille barghinida, siler teyyarliqsiz bolsanglar, bu ishenchimiz wejidin biz xijaletke qaldurulimiz, siler sözsiz shundaq bolisiler. ⁵ Shu sewebtin men qérindashlardin yéninglarga béríp silerdin bu wede qilghan xeyrlik ishni aldin'ala teyyarlap püttürüshini ötünüşni zörür dep hésablidim; shundaqla bu silerdin birer nerse ündüriwélisish bolmisun, belki méhribanliqlinglardin bolsun. ⁶ Emma buni *eslenglar*: Béxilliq bilen az térighan az alidu, ochuq qolluq bilen térighini mol alidu. □ ■ ⁷ Her adem héch qiynilip qalmay yaki mejburen emes, belki öz könglide pükkiniche bersun; chünki Xuda xushalliq bilen bergüchini yaxshi köridü. ■ ⁸ Emma Xuda herbir iltipat-shapaetni silerge éship tashturushqa qadirdur; shuning bilen siler herdaim herterepte her éhtiyajqa teyyar quwwetlinisiler, kengrichilikte turup qolliringlar

□ **9:2** «men bu toghruluq: Axayadikiler ötken yildin béri xeyr-sediqe bérishke teyyar turuwatidu, dep ... pexirlinip maxtap kelmehtimen» — Korint shehiri Axaya ölkiside idi. □ **9:3**

«qérindashlarni ewetishtiki meqsitim...» — «qérindashlar» yeni Titus hem yuqirida tilgha élin'ghan ikki qérindash. □ **9:6** «ochuq qolluq bilen térighini mol alidu» — yaki «beriketlep térighini beriketlinip alidu». ■ **9:6** Pend. 11:24; Gal. 6:7. ■ **9:7** Mís. 25:2; 35:5; Qan. 15:7; Rim. 12:8.

herxil güzel ishqa yétidu. □ ⁹ *Muqeddes yazmilarda pütülginidek: —*

«U öziningkini tarqatqan,
U yoqsullargha sediqe bergen;

Uning heqqaniyliqi menggüge turidu». □ ■

¹⁰ Emdi térighuchigha térighili uruq, yégili nan ata qilghuchi silerning tériydighan uruqliringlarni teminlep mol qilidu, heqqaniyliqlarning hosul-méwilirini köpeytidu. □ ¹¹ Shuning bilen siler herqandaq ehwalda qoli ochuq bolushqa her terepte béyitilisiler, shuningdek bu ish biz arqiliq Xudagha köp teshekkürlerni élip baridu; □ ¹² chunki bu xeyrlik xizmetni ada qilish peqet muqeddes bendilerning hajetlirini qandurupla qalmay, köp kishilerning Xudagha

□ **9:8** «kengrichilikte **turup qolliringlar herxil güzel ishqa yétidu**» — «kengrichilikte turup» grék tilida «éship tashqinlinip» dep ipadilinidu. □ **9:9** «U öziningkini **tarqatqan, u yoqsullargha sediqe bergen; uning heqqaniyliqi menggüge turidu**» — «Zeb.» 112:9. ■ **9:9** Zeb. 112:9. □ **9:10** «Emdi térighuchigha térighili **uruq, yégili nan ata qilghuchi silerning tériydighan uruqliringlarni teminlep mol qilidu,...**» — «tériydighan uruqliringlar» herxil köchme menide bolup, «hajetmenlerge téximu merdlikBilen xeyrlik qilish pursetliri», «bashqilargha yaxshiliq qilish pursetliri» dégendek menilerni öz ichige alidu. Bularning «méwiliri» bolsa, bashqilarni étiqadqa keltürüş, étiqadchilarni righbetlendürüş qatarliq herxil ésil netijilerni körsitidu — 11-12-ayetni körüng. □ **9:11** «Shuning **bilen siler herqandaq ehwalda qoli ochuq bolushqa her terepte béyitilisiler, shuningdek bu ish biz arqiliq Xudagha köp teshekkürlerni élip baridu**» — iane Yérusalémdiki étiqadchilargha tapshurulghanda, ular Xudagha köp teshekkür bildüridu, elwette, shundaqla bashqa jamaetlermu u ishni anglap shundaq qilidu.

yetküzgen teshekkürlirini éship tashturidu. □

¹³ Bu yardem xizmiti özliringlarning Mesihning xush xewirini étirap qilishinglardiki méwe bolghan itaetmenlikinglarga delil-ispát bolidu, shundaqla silerning mushu *hajetmen* bendilerge, shundaqla barliq ademlerge körsetken ochuq qolluq séxiyliqinglardin ular Xudani ulughlaydu.

¹⁴ We Xudaning silerde tashqinlatqan ajayib méhir-shepqi tüpeylidin, ular siler üçün dua-tilawet qilghinida, ular silerge telpünüp qattiq séghinip esleydu. □ ¹⁵ Uning til bilen ipadiligüsiz ajayib sowghisi üçün Xudagha teshekkür bolghay!

10

Pawlusning rosulluq hoquqini aqlishi

¹ Emma özüm, siler bilen bille bolghanda muamilisi yumshaq, lékin silerdin ayrilghanda silerge qarita qattiq qolluq dep qaralghan menki Pawlus Mesihning yuwash-möminlik we mulayimliqi bilen silerdin ötünümen, □ ² —

□ **9:12** «bu **xeirlik xizmetni ada qilish**» — «ada qilish» mushu yerde grék tilida: «(kahinlar) qurbanliq qilghandek ada qilish». □ **9:14** «we **Xudaning silerde tashqinlatqan ajayib méhir-shepqi tüpeylidin, ular siler üçün dua-tilawet qilghinida, ular silerge telpünüp qattiq séghinip esleydu**» — «Rim.» 15:26-27din körüniduki, Korinttiki (Axayadiki) jamaetler Pawlusning ötünüşlirini axir qobul qilip chong iane toplaq, Yérusalémgha ewetkenidi. □ **10:1** «**Mesihning yuwash-möminlik we mulayimliqi bilen...**» — shu dewrdiki herbiy ishlarda «yuwash-möminlik hem mulayimliq» dégenlik «kengchilik hem rehimdilliq» dégen bashqa meninimu bildüridu.

shuni telep qilimenki, yéninglarga barghinimda, bizni «etler boyiche mangghanlar!» dep guman bilen qaraydighan bezilerge qarita oylichinimdek qattiq qolluq qilishqa méni mejbur qilmanglar;□³ gerche biz insaniy etlerde yürsekmu, biz etler boyiche jeng qilmaymiz.□⁴ Chünki jeng qorallirimiz etke tewe qorallar emes, belki Xuda teripidin qorghan-istihkamlarni gumran qilish küchige ige qilin'ghan qorallardur;□ ■⁵ biz ular bilen bes-munazirilerni we Xudani tonushqa qarshilishishqa turghan herqandaq hakawur tosalghuni gumran qilimiz, shundaqla herbir oy-xiyallarni Mesihke béqindurup itaet qilishqa keltürimiz;□⁶ siler toluq itaet qilghandin kéyin, *aranglarda* qandaq itaetsizlik qalghan bolsa

□ **10:2** «bizni «etler boyiche mangghanlar!» dep guman bilen qaraydighan bezilerge qarita oylichinimdek qattiq qolluq qilishqa méni mejbur qilmanglar» — oqurmenlerge ayan boliduki, «etler boyiche mangghanlar» dégen ibare, «insaniy (Xudaningki emes, belki gunahkarlarning) köz-qarashlar boyiche mangghanlar»ni bildüridu. □ **10:3** «gerche biz insaniy etlerde yürsekmu, biz etler boyiche jeng qilmaymiz» — ayet-tiki «jeng» eng muhim jeng, yeni rohiy jengni körsitidu, elwette. «Etler boyiche» yuqiriqi izahatni körüng. Menisi: «Bu dunyada yashisaqmu, bu dunyaning arzu-hewesliri boyiche yashaydighan-lardek (rohiy) jeng qilmaymiz». □ **10:4** «Chünki jeng qorallirimiz etke tewe qorallar emes, belki Xuda teripidin qorghan-istihkamlarni gumran qilish küchige ige qilin'ghan qorallardur» — «etke tewe qorallar» bolsa bu dunyagha xas qorallar, yeni qilich, oqya qatarliqlarni körsitidu. ■ **10:4** Yer. 1:10; Ef. 6:13-18. □ **10:5** «bes-munaziriler» — yaki «bid'et sepsetiliri».

bularni jazalashqa teyyarmiz.□

⁷ Siler peqet kóz aldinglardiki ishlarghila qaraydikensiler. Eger birsi özini Mesihke tewemen dep qarisa, u yene shuning üstige oylansunki, u Mesihke tewe bolghinigha oxshash, bizmu Uningha tewedurmiz.□

⁸ Chünki, Reb teripidin silerni nabut qilish üçün emes, belki étiqadingslarni qurush üçün bizge amanet qilin'ghan hoquqimiz toghruluq téximu köp ziyadirek maxtansammu, buningda héch yerge qarap qalmaymen; ⁹ emdi men peqet xetlerdila silerni qorqatmaqchi emesmen; ¹⁰ chünki beziler: «Uning xetliri derweqe wezinlik hem küchlük; lékin u yétip kelgende salapetsiz, gépining tutami yoq bolidu» déyishidu.

¹¹ Emdi bundaq xiyal qilghuchilar shuni bilip qoysunki, biz yiraqta bolghinimizda xetlerdiki sözimiz qandaq bolghan bolsa biz yétip barghinimizda emeliyitimizmu shundaq bolidu.

¹² Chünki biz özimizni özini qaltis chaghlaydighanlar bilen bir qatargha qoyushqa yaki ular bilen sélishturushqa pétinmaymiz; shundaq kishiler özlirini özlirining ölchimi bilen ölchep, özlirini özliri bilen sélishturidighan bolup, heqiqeten eqilsizlardindur. ■

¹³ Biz emdi özimizge békitilgen ölchemdin halqip maxtinip yürginimiz yoq. Biz belki hemmini ölchigüchi Xuda bizge

□ **10:6** «siler toluq itaet qilghandin kéyin» — 5-ayette éytilghandek, Mesihke itaet qilish, elwette. «aranglarda qandaq itaetsizlik qalghan bolsa bularni jazalashqa teyyarmiz» — «jazalashqa teyyar» toghruluq 13:2-3 we izahatni körüng. □ **10:7** «Siler peqet kóz aldinglardiki ishlarghila qaraydikensiler» — bashqa birxil terjimisi: «Köz aldidiki ishlargha obdan qarap béqinglar!». ■ **10:12** 2Kor. 3:1; 5:12.

békitken xizmet dairisidiki ölchem, yeni silerning *xizmitinglarchimu* yétidighan ölchem bilen pexirlinimiz. □ ■ 14 Chünki ölchimi silerning xizmitinglarcha yetmeydighan kishilerdek, *xizmitinglarda bolghinimizda* dairimizdin halqip ketmeymiz, chünki biz Mesihning xush xewirini yetküzüshte *birinchi bolup* yéninglarchimu kelduq. 15 Biz xizmet dairimizdin halqip, bashqilarning singdürgen japa-ejirliri bilen maxtan'ghinimiz yoq; lékin biz silerning iman-étiqadinglar öskenséri aranglardiki xizmitimiz bizge békitilgen dairimiz ichide téximu ziyade kéngeytilsun dep ümid qilimiz; 16 shundaq bolghanda, biz silerdin téximu yiraq yerlerge xush xewerni yetküzüp jakarlaydighan bolimiz; teyyargha heyyar bolup, bashqilarning dairisidiki xizmet ejri bilen maxtinish bizge yat. □ 17 Emma «Pexirlinip maxtighuchi bolsa Rebdin pexirlinip maxtishi kérek!». □ ■ 18 Chünki özini teripligüchi emes, belki Reb teripligen kishi heqiqeten layaqetliktur.■

□ **10:13** «Biz emdi özimizge békitilgen ölchemdin **halqip maxtinip yürginimiz yoq**» — «özimizge békitilgen ölchem» — démek, Xuda Pawlus we Barnabasqa xush xewer jakarlashtiki hemde jamaetlerni qurushtiki xizmetning dairisini békitken ölchem. «silerning **xizmitinglarchimu yétidighan ölchem**» — grék tilida «silerge yetken ölchem». ■ **10:13** Ef. 4:7. □ **10:16** «teyyargha heyyar bolup, bashqilarning dairisidiki xizmet ejri bilen maxtinish bizge yat» — Korinttiki jamaet arisidiki «saxta rosullar» del shundaq ish qiliwatatti, ular Pawlus ejir singdürgen Korintliqlardin «bizning ejrimiz» dep maqtanmaқта idi. □ **10:17** «Pexirlinip maxtighuchi bolsa Rebdin pexirlinip maxtishi kérek!» — «Yer.» 9:24. ■ **10:17** Yesh. 65:16; Yer. 9:22-23; 1Kor. 1:31. ■ **10:18** Pend. 27:2.

11

Özini «rosul» dep atiwalghanlardin hézi bolunglar!

¹ *Maxtan'ghan* bu azghine exmeqliqimgha sewrchan bolghaysiler! Emdi siler manga sewrichanliq qilip kéliwatisiler. ² Chünki men Xudadin kelgen otluq muhebbet bilen silerni *azdurushlardin* heset qilimen; chünki qizni bir ergila yatliq qilghandek, men silerni Mesihkila pak qiz süpitide hazir bolushqa wedileshtürgenmen.■ ³ Emma yilan Hawa'animizni hiyligerliki bilen azdurghandek, oy-könglünglar Mesihke baghlan'ghan semimiy, sap wapaliqtin ézip bulghinishi mumkin dep ensireymen.■ ⁴ Chünki birsi kélip biz silerge héch jakarlap baqmighan bashqa bir Eysani jakarlisa, yaki qelbinglardin orun bergen Rohning ornigha bashqa bir rohqa orun bersenglar we siler qobul qilghan xush xewerdin bashqa bir «xush xewer»ni qobul qilsanglar, siler bu ishlargha ajayib sewrtaqet bilen ötüwérishinglar mumkin!□ ■

■ 11:2 Law. 21:13.

■ 11:3 Yar. 3:4; Yuh. 8:44.

□ 11:4 «Chünki birsi kélip biz silerge héch jakarlap baqmighan bashqa bir Eysani jakarlisa, yaki qelbinglardin orun bergen Rohning ornigha bashqa bir rohqa orun bersenglar we siler qobul qilghan xush xewerdin bashqa bir «xush xewer»ni qobul qilsanglar, siler bu ishlargha ajayib sewrtaqet bilen ötüwérishinglar mumkin!» — bu intayin tenilik, kinayilik kinay gep, elwette. Pawlus ularning ehwalidin xéli ensiwawatidu. «Siler bu ishlargha ajayib sewrtaqet bilen ötüwérishinglar mumkin!» dégenning bashqa birxil terjimisi «Siler shuninggha sewrtaqet bilen ötüwérensilerkin deymen!». ■ 11:4 Gal. 1:8.

5 Halbuki, men özümni herqandaq ishta ashu «qaltis ulugh rosullar»din kem sanimaymen!□
 6 Gerche méning gep-sözlirim addiy bolsimu, bilim jehette men undaq emes; biz qiliwatqan herbir emellirimizde buni silerge her jehettin ispatlap roshen qilduq.□ 7 Emdi men silerni kötürülsun dep özümni töwen tutup, Xudaning xush xewirini heq telep qilmay jakarlap gunah qildimmu?□ ■ 8 Men silerning xizmitinglarda bolushqa bashqa jamaetlerdin bulap-talap,

□ **11:5** «Halbuki, men özümni herqandaq ishta ashu «qaltis ulugh rosullar»din kem sanimaymen!» — «qaltis ulugh rosullar» shübhisizki, intayin kinayilik, hejwiylar, bu sözler heqiqiy ulugh rosullar (Pétrus, Yuhanna, Yaqup qatarliqlar)ni körsitidu, dep qaraydu. Pikrimizche Pawlus Korintiki jamaetke özlirini «rosul» dep tonushturghan bezibir aldamchilarni körsitidu. Mushu kishiler özining (yeni Pawlusning) rosulluq hoquqini yoqqa chiqarmaqchi. 12-33-ayetler we 12:11-ayet bu nuqtini ispatlaydu. □ **11:6** «Gerche méning gep-sözlirim addiy bolsimu,..» — mushu ibare adette «nutuq sözleshke terbiyilenmigen» kishini körsitidu. □ **11:7** «Emdi men silerni kötürülsun dep özümni töwen tutup, Xudaning xush xewirini heq telep qilmay jakarlap gunah qildimmu?» — Pawlus étiqadchilargha öz éghirini salmasliq üçün, öz hünirige tayinip, turmushini qamdighan (9-ayetni körüng). Biraq beziler (bolupmu «saxta rosullar») «Pawlus heqiqiy rosul bolghan bolsa, étiqadchilarning iqtisadiy yardimige tayan'ghan bolatti» dep, uni rosul emes dep inkar qilghanidi. ■ **11:7** 1Kor. 9:12.

ularning yordimini qobul qildim. □ ■ 9 Siler bilen bille bolghan waqitlirimda, hajetmen bolghan bolsammu, men héchkimge éghirimni salghan emes (chünki Makédoniyedin kelgen qérindashlar méning kem-kütemni toluqlap berdi); herqandaq ishda özümni silerge yük bolup qélishdin saqlap keldim we buningdin kéyinmu shundaq qilimen. ■ 10 Mesihning heqiqiti mende rast bolghandek, Axaya yurtlirida héchkimmu méni mushu maxtinishtin tosumaydu! □ 11 Néme üçün? Silerni yaxshi körmigenlikim üçünmu?! Xuda bilidu! 12 Lékin *bizge oxshash hésablinish* pursitini izdigüchilerning pursitini mehrum qilish üçün, shuningdek ular maxtinidighan ishlarda heqiqeten bizge oxshash bolsun dep, men néme qiliwatqan bolsam shuni qiliwérimen. □

□ **11:8** «Men silerning xizmitinglarda bolushqa bashqa jamaetlerdin bulap-talap, ularning yordimini qobul qildim» — «...bashqa jamaetlerdin bulap-talap» — bu yene tenilik, kinayilik gep, elwette. Pawlus Korint shehiride xush xewerni yetküzgende bashqa jamaetlerning köpligen iqtisadiy yordimige muyesser bolup (9-ayetni körüng), Korintliqlarni guman sözliridin xijaleтке qaldurush üçün shundaq deydu. ■ **11:8** Ros. 20:33; 2Kor. 12:13; 1Tés. 2:9; 2Tés. 3:8. ■ **11:9** Fil. 4:15. □ **11:10** «héchkimmu méni mushu maxtinishtin tosumaydu!» — «mushu maxtinishtin(im)» bolsa, Pawlus Korintliqlardin héch heq telep qilmay ulargha xush xewer yetküzgenidi. □ **11:12** «men néme qiliwatqan bolsam shuni qiliwérimen» — démek, Pawlusning heq almay xush xewerni xalis yetküzüwatqanliqi. U shundaq qiliwerse, «saxta rosullar» özlirini Pawlus we hemkarliri bilen sélishturalmay qalidu. Emeliyette Pawlusning: «ular maxtinidighan ishlarda heqiqeten bizge oxshash bolsun» déginide özining ularning towa qilip, heqiqeten Xudaning xizmitide bolushigha heqiqiy tilekdash bolghanliqini ipadileydu.

¹³ Chünki bundaq kishiler saxta rosullar, aldanchi xizmetkarlar, Mesihning rosullirining qiyapitige kiriwalghanlardur. ¹⁴ Bu ish ejeblinerlik emes, chünki Sheytan özimu nurluq bir perishtining qiyapitige kiriwalidu. ¹⁵ Shunga uning xizmetchiliriningmu özlirini heqqaniyliqning xizmetchiliri qiyapitige kirgüziwélishi ejeblinerlik ish emes; lékin ularning aqiwiti özlirining ishligenlirige layiq bolidu.

Heqiqiy rosullarning tartqan jपालiri — «saxta rosullar» undaq emes!

¹⁶ Yene shuni éytimenki, héchkim méni exmeq dep hésablimisun; hetta eger méni shundaq dep qarisanglarmu, emdi mendek exmeqni sewr qilip qobul qilghaysiler, shuning bilen özümü azghine maxtiniwalay. □ ¹⁷ Méning hazir bularni sözlisim Reb teripidin emes, belki özümning exmeqlerche yüreklik po étip maxtinishim, xalas. ¹⁸ Nurghun ademler insanlarche po étip maxtan'ghandikin, menmu maxtinip baqay. ■ ¹⁹ Chünki özünglar shunche dana bolghandin kéyin, siler exmeqlerge sewr-taqet qilishqa razi bolisiler! □ ²⁰ Mesilen birsi silerni qul

□ **11:16** «shuning **bilen özümü azghine maxtiniwalay**» — saxta rosullarning maxtinishliri xéli köp idi. 18-ayetni körüng.

■ **11:18** 2Kor. 10:13; 12:5, 6. □ **11:19** «chünki özünglar shunche dana bolghandin kéyin, siler exmeqlerge sewr-taqet qilishqa razi bolisiler!» — bu jümle belkim Pawlusning bu xétide eng kinayilik gépi, eng küchlük tapa-tenisi bolushi mumkin. Ular bashqilarning «exmeqliq»igha shunche sewr-taqetlik bolghan yerde, (20-ayet) Pawlusning «pexirlinishiliri»ge sewr-taqetlik bolushi kérekqu!

qiliwalsa, birsi silerni yutuwalda, birsi silerdin nep alda, birsi aldinglarda chongchiliq qilsa yaki yüzünglarga kachat salsa, siler uninggha yol qoyisiler. □ ²¹ Epsus, nomus qilip éytimeyki, biz undaq ishlargha ajizliq qilduq! Emma ular birer ishta maxtinishqa pétin'ghan yerde (exmeqlerche sözlewatimen!) menmu shu ishta *maxtinishqa* pétinimen. □ ■

²² Ular ibraniylarmu? Menmu shundaq. Ular Israillarmu? Menmu shundaq. Ular Ibrahimning neslimu? Menmu shundaq. ■ ²³ Ular Mesihning xizmetkarlirimu? (men eqildin azghanlardek sözlewatimen!); men téximu shundaq; ziyade köp zoruqup ishlidim, intayin köp derrilendim, intayin köp qétim qamaldim, köp qétim ölüm xewplirige duch keldim; □ ■ ²⁴ Yehudiylarning «bir kem qiriq qamcha» jazasigha besh qétim

□ **11:20** «mesilen birsi silerni qul qiliwalsa, birsi silerni yutuwalda, birsi silerdin nep alda, birsi aldinglarda chongchiliq qilsa yaki yüzünglarga kachat salsa, siler uninggha yol qoyisiler» — Pawlus mushu saxta rosullarni, ularning ichidiki zeherni sökmekchi. □ **11:21** «Epsus, nomus qilip éytimeyki, biz undaq ishlargha ajizliq qilduq!» — bu yene tapa-tene, kinayilik gep, elwette. Pawlus hergiz ademlerdin nep élip bozek qilmaqchi bolghan emes. «Ajizliq» dégenlik yene belkim ulargha Pawlusning ular bilen bille bolghan waqtidiki téni ajizliqini eslitish üçün éytiledi. (12:7-10ni körüng). ■ **11:21** Fil. 3:4. ■ **11:22** Ros. 22:3. □ **11:23** «ular Mesihning xizmetkarlirimu? (men eqildin azghanlardek sözlewatimen!)» — ular (saxta rosullar) Mesihning xizmetkarliri emes, elwette. Emma ular daim özlirini shundaq kösetmekchi bolidu. ■ **11:23** Ros. 9:16; 21:11; 1Kor. 15:10; 2Kor. 6:4.

tartildim, □ ■ 25 üç qétim tikenlik qamcha jazasini yédim, bir qétim chalma-késekk qilindim, üç qétim kéme hadisisige uchridim, bir kéchekündüzni déngizda ötküzdüm. □ ■ 26 Daim seperlerde bolimen; deryalarning xewplirini, qaraqchilarning xewplirini, yurtdashlirimning xewplirini, yat elliklarning xewplirini, sheherning xewpini, bayawanning xewplirini, déngizning xewplirini, saxta qérindashlar arisidiki xewplirini bashtin kechürdüm; 27 emgekler we japa ishlarda zoruqup, pat-pat tüneklerde, achliqta we usuzluqta, daim roza tutushlarda, soghuqlarda we yéling-yalingachliqta yürüp keldim. □ 28 Bu sirttiki ishlardin bashqa, ich-baghrimda barliq jamaetler üçün her küni üstümni bésip kéliwatqan ghemlarni yewatimen. □ ■ 29 Herkim ajizlisa, men ajizlimidimmu? Herkim ézip

□ 11:24 «Yehudiylarning «bir kem qiriq qamcha» jazasigha besh qétim tartildim,...» — démek, ottuz toqquz qamcha jazalinishi. Tewrat, «Qan.» 25:3ni körüng. ■ 11:24 Qan. 25:3. □ 11:25 «üç qétim tikenlik qamcha jazasini yédim» — «tikenlik qamcha jazasi» Rim hökümiti teripidin bolsa kérek idi. «Ros.» 16:22de bir qétim xatirilen'gen. «Mat.» 27:26diki izahatni körüng. ■ 11:25 Ros. 14:19; 16:22; 27:9,41. □ 11:27 «pat-pat tüneklerde» — démek «pat-pat tünep dua qilishlarda». Bashqa birxil terjimisi «uyqusizliqlarda». □ 11:28 «bu sirttiki ishlardin bashqa...» — bashqa birxil terjimisi: «bu ishlardin tashqiri,...». ■ 11:28 Ros. 20:18.

putlashqan bolsa, men örtenmidimmu?! □ ■

³⁰ Emdi eger maxtinishim zörür bolsa, öz ajizliqimni körsitidighan ishlar bilen maxtinimen.

³¹ Reb Eysaning Xuda-Atisi, menggü teshekkür-medhiyilerge layiq Bolghuchigha ayanki, men yalghan éytmidim. ■

³² Demeshq shehiride padishah Arétasning qol astidiki waliy méni tutush üçün, pütün Demeshq shehirini qattiq teqib astigha alghanidi. ■ ³³ Lékin men sépildiki bir kamardin séwet bilen peske chüshürülüp, uning qolidin qutulup qachtim. □

12

Pawlusqa kelgen wehiyler

¹ *Epsus*, maxtiniwérishning zörüiyiti bar. Gerche uning paydisi bolmisimu, men Rebdin kelgen alamet körünüşler we wehiyler üstide toxtilay.

² Mesihde bolghan bir ademni tonuymen; u on töt yil ilgiri (tende bolghan haldimu, yaki tendin tashqirimu bilmeymen, Xuda bilidu)

□ **11:29** «herkim ajizlisa, men ajizlimidimmu?» — «kim ajizlisa» — étiqad teripide ajizlash, démek. «Menmu ajizlidim» — Pawlus ajizlighan kishi üçün dua qilghanda kemterlik bilen özini uning bilen birdek qilip, özini uning ornigha qoyghandek bolidu. Buninggha misalni Musa peyghemberning Israil üçün bolghan dua-tilawetliridin körüng («Mis.» 32:30-32). ■ **11:29** 1Kor. 8:13.

■ **11:31** Rim. 1:9; 9:1; 2Kor. 1:23; Gal. 1:20; Fil. 1:8; 1Tés. 2:5. ■ **11:32** Ros. 9:24. □ **11:33** «Lékin men

sépildiki bir kamardin séwet bilen peske chüshürülüp, uning qolidin qutulup qachtim» — heqiqiy rosullar ömrinde anche rahat körmeydu; Pawlus buningdin yene bir misal körsitidu.

üchinchi qat asman'gha kôtürüldi. □ ■ 3 Men shundaq bir kishini bilimen (tende bolghan haldimu, yaki tendin tashqirimu bilmeymen, Xuda bilidu) — 4 u jennetke kôtürülüp, shu yerde til bilen ipadiligili bolmaydighan, insanlarning déyishi men'i qilin'ghan ajayip ishlarni anglidi. 5 Shundaq bir adem bilen maxtinimen, özüm heqqide bolsa ajizliqmdin bashqa birer ish bilen maxtanmaymen. □ 6-7 Hetta maxtinay désemmu exmeq hésablanmaymen; chünki men heqiqetni éytqan bolattim; emma birsi mende körginidin yaki men toghruluq anglighinidin méni (manga ashkarilan'ghan wehiylerning ghayet zor ulughluqi tüpeylidin) yuqiri oylap qalmisun dep özümni maxtinishtin yighdim. Mushu wehiylerning zor ulughluqi tüpeylidin körenglep ketmeslikim üçün etlirimege sanjilghan bir tiken, yeni méni urup tursun dep Sheytanning bir elchisi manga teqsim qilin'ghan; buning

□ 12:2 «Mesihde **bolghan bir ademni tonuymen**» — bu adem del Pawlusning özi bolup, u Xuda uningha bergen wehiy we ghayibane alametler bilen maxtinishni qilche xalimighan bolup, özi tōwen tutushqa tiriship, özi toghruluq «men» démey, «üchinchi shexste» sōzleydu. «**u on tōt yil ilgiri ... üchinchi qat asman'gha kôtürüldi**» — Tewrat-injil boyiche, peqet üç asman bar. Birinchi «hawa», ikkinchi «alem boshluqi», üchinchisi Xudaning huzurining özidur. ■ 12:2 Ros. 9:3; 22:17; 1Kor. 15:8. □ 12:5 «**özüm heqqide bolsa ajizliqmdin bashqa birer ish bilen maxtanmaymen**» — «ajizliqmdin» grék tilida «ajizliqlirimdin».

meqsiti, méning körenglep ketmeslikim üçündür. □
 8 Buning toghrisida u mendin ketsun dep Rebge
 üç qétim yéлиндим; 9 lékin U manga: «Méning
 méhir-shepqitim sanga yéterlik; chünki Méning
 küch-Qudritim insanning ajizliqida toluq emelge
 ashurulidu» — dédi. Shunga men Mesihning küch-
 qudriti wujudumda tursun dep ajizliqlirimdin
 maxtinishni téximu xushluq bilen talliwalimen;
 10 shunga men Mesih üçün ajizliqlarni,
 haqaretlerni, qiyinchiliqlarni, ziyankeshliklerni
 we azab-oqubetlerni xursenlik dep bilimen.
 Chünki qachan ajiz bolsam, shu chaghda küchlük
 bolimen. □

Pawlusning Korinttiki jamaetke köngül bölüshi

11 Men *maxtinip* derweqe exmeq bolup qaldim!
 Lékin özünglar méni buninggha mejbur qildinglar.
 Emeliyette eslide men siler teripinglardin
 teriplinishim kérek bolatti; chünki héch erzimes
 bolsammu, men héliqi «qaltis ulugh rosullar»din
 héch terepte héch ishta kem emesmen. ■

12 Derweqe men aranglarda bolghan chaghda
 rosulning bésharetlik alametliri, hertereplik

□ **12:6-7** «mushu **wehiylerning zor ulughluqi tüpeylidin körenglep ketmeslikim üçün etlirimge sanjilghan bir tiken ... manga teqsim qilin'ghan**» — «tiken»ning köchme menisi bar; elwette. «... **méni urup tursun dep Sheytanning bir elchisi manga teqsim qilin'ghan**» — grék tilida «Sheytanning bir perishtisi». «elchi» we «perishte» dégenler emeliyette bir gep.

□ **12:10** «Chünki **qachan ajiz bolsam, shu chaghda küchlük bolimen**» — Pawlus ajiz bolghinida Mesihke téximu tayinidu, shuning bilen küchlük bolidu; hemmimizmu shundaq bolushimiz kérek. ■ **12:11** 1Kor. 15:10.

chidam-sewrchanliq ichide möjizilik alametler, karametler hem qudretlik möjiziler bilen emelde körsitilgen. ■ 13 Silerni bashqa jamaetlerdin qaysi terepte töwen orun'gha qoydum? — peqetla özümni silerning üstünglerge yük qilip artip qoymighinim bilenmu?! Méning bu adaletsizlikimni epu qilghaysiler! □ ■ 14 Mana, hazir yéninglarga üçinchi qétim bérishqa teyyarmen, shuning bilen silerge héch yük éghirimni salghum yoq. Chünki izdiginim igilikinglar emes, belki özünglardur; perzentliri ata-anilar üçün emes, belki ata-anilar perzentliri üçün mal-mülük yighishi kérek. □ ■ 15 Emdi jéninglar üçün igilikimdin xushluq bilen serp qilimen hemde özümni serp qilimen — gerche men silerni qanche söygen séri men shunche az söyülsemmu. ■ 16 Emdi shundaq bolghini bilen, men silerge héch yük bolghan emesmen; biraq

■ 12:12 1Kor. 9:2. □ 12:13 «Méning bu adaletsizlikimni epu qilghaysiler!» — «adaletsizlik» intayin kinayilik, hejwiy gep, elwette — bu söz Pawlusning ulardin héch éqtisadiy yordem telep qilmay, ulargha xush xewerni heqsiz yetküzgenlikini körsitidu. Uning yuqirida esletkinidek, u Korintta xush xewerning xizmitide bolghinida, bashqa jamaetler uninggha yordem pulini ewitip berdi. ■ 12:13 1Kor. 9:12; 2Kor. 11:9. □ 12:14 «Chünki izdiginim igilikinglar emes, belki özünglardur» — «izdiginim» — Injil, «Luqa» 19:10ni körüng. ■ 12:14 Ros. 20:33. ■ 12:15 2Kor. 6:12.

héligerlik qilip, men silerni bablap qoydum! □

¹⁷Ejeba, men silerge ewetken ademlarning birersi arqiliq silerdin nep aldimmu?! ¹⁸ Men Titusni silerning yéninglarga bérishqa ündidim we yene héliqi qérindashnimu uning bilen bille ewettim. Titusning silerdin nep élip baqqan yéri barmu? Biz ikkiylen oxshash bir rohta yüriwatmamduq? Bizning basqan izimiz oxshash emesmiken?

¹⁹ Yaki siler ezeldin bizni «Ular aldimizda özlirini aqlap kéliwatidu» dep oylawatamsiler? *Ish undaq emes.* Biz peqet Mesihde bolup Xuda aldida sözlewatimiz; qiliwatqan hemme ishlar, i söyümlüklirim, silerning étiqadingsilarni qurush üçündür. □ ²⁰ Chünki men yéninglarga barghinimda, silerning ümid qilghan yérimdin chiqmay qélisinglardin, özümningmu silerning ümid qilghan yéringlardin chiqmay qélisimdin, yeni aranglarda ghowgha-jédel, hesetxorluq, ghezep-nepret, menmenchilik, töhmetxorluq, gheywetxorluq, tekebburluq we parakendichilikler bolarmikin dep ensireymen; ²¹ — bu qétim silerning yéninglarga barghinimda,

□ **12:16** «men silerge héch yük bolghan emesmen; biraq héligerlik qilip, men silerni bablap qoydum!» — bizningche bu yene tapa-tene, intayin kinayilik gep. Pawlus Korintliqlarni rohiy jehettin quwwetlimekchi bolup, özi ularning éynigha barmay (Korintliqlar belkim uning yadrem-xizmitini ret qilghan bolatti), belki özige oxshash bashqa köyümchan qérindashlarni öz ornigha ewetti (17-ayetni körüng). Lékin bashqilar mushu ayet: «beziler méni hiyligerlik qilip, yalghan sözlep, silerdin nep ündürüwalidu, déyiship yürüdu» dep terjime qilidu. □ **12:19** «...silerning étiqadingsilarni qurush üçündür» — grék tilida: «...silerni qurush üçündür». «Ademni qurush» toghruluq «Rimliqlargha»diki kirish söznimu körüng.

aranglardiki gunah sadir qilib, taki bgn'ge qeder tkzgen napakliq, buzuqluq we shehwaniy ishlardin txi towa qilmighan nurghun ademlerning sewebidin Xudayim mni aldinglarda twen qilib qoyarmikin, shularning qilmishliri tüpeylidin matem tutmay turalmaymenmikin, dep ensireymen. □

13

Axirqi agahlandurush we salamlar

¹ Bu yninglarga üchinchi qtim brishim bolidu. «Her bir hüküm ikki-ch guwahchining aghzida ispatlinishi kürek». □ ■ ²⁻³ Men ilgiri ikkinchi qtim yninglarda bolghinimda burun gunah sadir qilghanlarga hem qalghan hemminglarga shundaq éytqan, hazirmu silerdin nri bolsammu qaytidin aldin'ala agahlandurup éytimeyki (siler Mesihning men arqiliq szligenlikige ispat telep qilib kliwatqininglar tüpeylidin), men barghinimda

□ **12:21** «Xudayim mni aldinglarda twen qilib qoyarmikin...» — «aldinglarda», bashqa birxil terjimisi «siler tüpeylidin». Belkim ikkila xil terjimisi toghridur. «... txi towa qilmighan nurghun ademlerning sewebidin Xudayim mni aldinglarda twen qilib qoyarmikin, shularning qilmishliri tüpeylidin matem tutmay turalmaymenmikin, dep ensireymen» — Pawlus, Korintliqlarning txi qet'iylik bilen towa qilib baqmighan gunahliri tüpeylidin yene xijil bolup qalimen, dep ensireydu. □ **13:1** «Her bir hüküm ikki-ch guwahchining aghzida ispatlinishi kürek» — bu Tewratning sözi, shundaqla Tewrattiki we Injildiki muhim bir prinsiptur. «Chl.» 19:15, «Mat.» 18:16, «1Tim.» 5:19ni körüng. ■ **13:1** Chl. 35:30; Qan. 17:6; 19:5; Mat. 18:16; Yuh. 8:17; Ibr. 10:28.

héchkimni ayimaymen; derweqe men arqiliq sözlewatqan Mesih silerge nisbeten ajiz emes, belki aldinglarda intayin qudretliktur; □ 4 U derweqe ajizliqta kréstlen'gen bolsimu, lékin Xudaning qudrityi bilen yenila hayat. Bizmu Uningda ajiz bolsaqmu, Xudaning silerge qaratqan qudrityi bilen, Uninggha baghlinip hayat yashaymiz. □ 5 Emdi özünqlarni étiqadta barmu-yoq dep tekshürüp körünqlar; özünqlarni sinap béqinglar! Siler Eysa Mesihning özünqlarda bolghanliqini (sinaqtin shallinip qalmisanglar!) bilip yetmemsiler? ■ 6 Emdi silerning bizning sinaqtin shallinip qalmighanliqimizni bilip qélishinglarni ümid qilimen.

7 Silerning héchqandaq rezillik qilmasliqinglar üçhün Xudagha dua qilimiz; bu, bizning sinaqtin ötti dep qarilishimiz üçhün emes — hetta sinaqtin ötmidi, dep qaralsaqmu, meyli — muhimi

□ 13:2-3 «hazirmu silerdin néri bolsammu qaytidin aldin'ala agahlandurup éytimenki... men barghinimda héchkimni ayimaymen» — «héchkimni ayimaymen»: Pawlus «1Kor.» 5-babta, éghir gunah sadir qilghan bir kishi üstidin «etliri halak qilinsun, shundaq bolghanda rohi Reb Eysaning künide qutquzular, dep Sheytan'gha tapshurulsun» dégen hökümni chiqarghan. Pawlus mushu yerde közde tutqini, gunahqa patqan kishiler oxshash hökümge uchrishi mumkin, démekchi. □ 13:4 «Bizmu Uningda ajiz bolsaqmu...» — bu ajayib ibare toghruluq «qoshumche söz»imizni körüng. «...bizmu Uningda ajiz bolsaqmu, Xudaning silerge qaratqan qudrityi bilen, Uninggha baghlinip hayat yashaymiz» — démek, rosullar sirttin qarighanda ajiz körünsimu (we belkim özlirini ajiz hés qilghan bolsimu) u Xudaning Korintliqlar arisida Öz qudrityini körsitidighanliqigha ishinidu, shuninggha ishenchi kamil bolup, «Biz shu qudret bilen xizmitinglarda küchlük bolimiz» dégendek bolidu. ■ 13:5 1Kor. 11:28.

silerning durus bolghanni qilishinglar. □ ⁸ Chünki biz heqiqetke qarshi héch ish qilalmaymiz; némila qilsaq u beribir heqiqetni ayan qilidu, xalas. □ ⁹ Chünki biz ajiz bolsaqmu, silerning küchlük bolghininglardin shadlinimiz. Shuningdek biz yene shuninggha dua qilimizki, siler kamaletke yetküzülgeysiler. □ ¹⁰ Silerning yéninglarga barghinimda Reb manga ghulitish üçün emes, belki étiqadni qurush üçün amanet qilghan hoquqimni ishlitip silerge qattiq qolluqni körsetmeslikim üçün, men silerdin yiraqta bolghinimda mushularni yazdim. ■

¹¹ Eng axirda, qérindashlar, shadlininglar; kamaletke yetküzülünglar, righbet-tesellide kücheytilinglar; bir oy, bir pikirde bolunglar; inaq-xatirjemlikte ötünglar; we méhir-muhebbet we inaq-xatirjemlikning Igsi Xuda siler bilen bille

□ **13:7** «bu, **bizning sinaqtin ötti dep qarilishimiz üçün emes — hetta sinaqtin ötmidi, dep qaralsaqmu, meyli — muhimi silerning durus bolghanni qilishinglar**» — démek, Korintliqlar rezilliktin towa qilghan bolsa, Pawlus we hemkarlirining xizmiti ünümlük, méwilik we shereplik körünüshi mumkin — lékin Pawlusqa nisbeten, muhimi Korintliqlarning özlirining rohiy ehwalidur. Bu nahayiti ulugh söz toghruluq «qoshumche söz»imizni körüng. □ **13:8** «**Chünki biz heqiqetke qarshi héch ish qilalmaymiz; némila qilsaq u beribir heqiqetni ayan qilidu, xalas**» — bu intayin ehmiyetlik ayet toghruluq «qoshumche söz»imizni körüng. Bashqa birxil terjimisi: «Biz heqiqetke zit ishlarni qilmastin, heqiqet boyiche ish qilishimiz kérek». □ **13:9** «**Chünki biz ajiz bolsaqmu, silerning küchlük bolghininglardin shadlinimiz**» — «küchlük» we «ajiz» rohiy terepte éytilghan, elwette. ■ **13:10** 2Kor. 10:8.

bolidu. □ ■ 12 Bir-biringlar bilan pak söyüşler bilan salamlishinglar. ■ 13 Barliq muqeddes bendilerdin silerge salam. 14 Rebbimiz Eysa Mesihning shapaiti, Xudaning méhir-muhebbiti we Muqeddes Rohning hemrah-hemdemliki silerge yar bolghay!

□ **13:11** «righbet-tesellide kücheytilinglar» — mushu ibare grék tilida bir söz bilenla ipadilinidu. «méhir-muhebbet we inaq-xatirjemlikning Igisi Xuda» — grék tilida: «méhir-muhebbetning hem inaq-xatirjemlikning Xudasi» — démek, U méhir-muhebbet, xatirjemlik bergüchi hem Özi herdaim méhir-muhebbette we inaq-xatirjemlikte turghuchi Xudadur. ■ **13:11** Rim. 12:16,18; 15:5; 1Kor. 1:10; Fil. 2:2; Ibr. 12:14; 1Pét. 3:8 ■ **13:12** Rim. 16:16; 1Kor. 16:20; 1Tés. 5:26; 1Pét. 5:14.

Muqeddes Kalam (latin yéziq)
The Holy Bible in the Uyghur language, written in
Latin script

Copyright © 2010 Mukeddes Kalam - Uyghur Bible Translation Committee

Language: Uyghur tili (Uyghur)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-09-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 12 Sep 2021

b6bd0959-14d2-5233-b340-6f210a8f13c5